

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-80

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petlitrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:
Enostolpna petlitrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vzni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Laška napadalna sila izčrpana. - Odbiti ruski napadi pri Dornu Vatri. - Naše čete osvojile območje Zarečje. - Rumunski poraz pri Katszegu. - Nova rumunsko-rusko bojna črta v Dobrudži na več točkah prednja.

Spor med Srbijo in Italijo.

Curih, 29. VIII. 1916.

Imel sem priliko govoriti z nekim italijanskim častnikom, ki mi je dal zelo interesantnih podatkov, ki bodo gotovo tudi Vas zanimali ker se tičejo tudi Slovencev.

Predno je stopila Italija v vojsko, je vodila — kar je vsakemu znano — dogovore s trojnimi sporazumi zaradi deleža, ki bi ga imela ona dobiti po vojski. Ob njeni vojni napovedi se je pa tudi že v različnih krogih zvedelo, kaj bi imela Italija dobiti, namreč vse do črte: Triglav, Julijske alpe, Nanos, potem Reko in Hrvaško primorje ter celo Dalmacijo. Razumljivo je, da je v Srbiji, katere vlada je meseca decembra 1914. leta izjavila, da hoče politično zediniti vse južne Slovence, vjest o tem dogovoru med Italijo in trojnimi sporazumi je povzročila veliko nezadovoljstvo, a proti Italiji celo odkrito sovraštvo in sicer v celem narodu. Pred italijansko napovedjo vojske se je vršil meseca maja 1915 v Nišu meeting, na katerem so odločno protestirali, da bi dobila Italija tudi le del kake jugoslovanske pokrajine, pa bila ta katerakoli. Od tega časa naprej datirajo vse difference, ki so obstajale in še obstoje med Srbijo in Italijo. Trojni sporazum, ki je v začetku vojske izjavil, da se bojuje za pravice malih narodov, se je bil takrat hudo zaletel, kar je podpiral na tak način imperijalistične ideje nadutih Italijanov in iredentistov. Po mnenju dotičnega častnika v Italiji niso niti najmanj navdušeni, da bi dobili kake Slovence in Hrvat v svojo državo (glej »Secolo« 22. avg.) ker to sedaj že vedo, da onstran Adrije in Soče ni več Italijanov.

Srbska vlada sama in pa takozvani jugoslovanski odbor so si na vse načine prizadevali, da bi v Parizu, Londonu in Petrogradu pojasnili, kako so vlade sporazuma ravnale proti svoji lastni izjavi ob začetku vojske. Toda slabo so naleteli. V Parizu je še šlo nekako, v Londonu slabo, v Petrogradu pa sploh niso vedeli nič. Asquit sam je baje rekel tole: »Jaz sem sam potoval po Dalmaciji in jo dobro poznam. Povsodi se govori samo italijanski. Ako se govori italijanski, morajo tudi prebivalci biti Italijani.« Na našo škodo, tako se je izrazil italijanski častnik, se je posrečilo

različnim srbskim in jugoslovanskim agentom, da so s pomočjo S. Watsona (Scotus Viator) in Steeda dokazali, da je Dalmacija hrvaška in so natančno začrtali narodne meje južnih Slovanov, kar je pa seveda Italijo strašno diskreditiralo, ker so ji začeli predbacivati imperijalistična stremjenja.

»Kar se tiče Srbije« — tako mi pravi moj častnik — »bi nam bila lahko hvala, ker samo Italija je rešila srbsko vojsko v Albaniji, ne pa Francoska, Angleška ali pa Rusija, ki so jo pustile na cedilu.« Zadnji trditvi bi ne bilo ugovarjati, ker je resnična, ampak kar se tiče prve je pa stvar popolnoma druga. Ne samo, da Italija ni nič storila za Srbijo, ampak je celo dosti zakrivila, da bi bila srbska vojska popolnoma uničena. Ako je bilo Italiji res kaj na tem, da bi se srbska vojska rešila, pa naj bi ji bila poslala v Albanijo pravočasno na pomoč čet in hrane. Pa ni storila niti tega niti drugega. Glavna krivca in zločinca nad Srbijo sta Fracaroli in Barzilai, ki je bil takrat minister.

Poslednje potovanje Pašičevo je pri gotovih krogih zbudilo veliko vznemirjenost in pozornost. Že davno so videli, da so srbske aspiracije mnogo bolj sprejete nego italijanske in zato je to potovanje nekateri ljudi nagnalo do besnosti. Sedaj so se začeli še oglašati različni francoski, angleški in ruski publicisti, ki so pisali v korist Srbije, in od tedaj so Italijani kakor na žrjavici. Tako n. pr. prof. Chervien jemlje Italijanom pol Benečije, češ da je slovenska, in jim od avstrijskih pokrajin nič ne da; Seton Watson pozna do podrobnosti vse slovenske, hrvaške in srbske narodne meje na zapadu in severu ter se jih na zapadu skrbno drži, drugače pa smatra morje kot naravno mejo. Zato jim tudi ne daje Trsta, Reke, Zadra in Splita. Isto tako pišejo Légér, Ernest Denis, Emile Hauman, Victor Berard, Freeman, O. Meredith, W. B. Morfill, Frevelau, H. W. Stead, A. Stead, Crawford Price, Lamansky, Kulakovskij, Golubinsky, Lavra, Florinsky, Rovinsky, Brjansinov itd. Zanimiv je tudi odgovor, ki ga je dal grof Bobrinski o priliki obiska ruskih poslancev dume v Italiji italijanskim zborničnim poslancem. Vprašan, kako misli sam in pa ruska javnost o srbsko-italijanskem sporu zaradi Jadrana,

je menil Bobrinski: »O to bo zelo lahka stvar in ji ne prisojamo nikake važnosti, ker smo prepričani, da bo Italija spoštovala narodni princip, Srbija se pa ne bo protivila odstopiti Italiji eno ali dve pomorski oporni točki, kakor n. pr. Valono in Pulj. S tem bi bila že zagotovljena pomorska premoč nad istočno obalo.«

Tako se torej kregajo in prepirajo različni ljudje za medvedovo kožo, ko medved še živi in bo še nekaj časa živel. Avstrijski Jugoslovani so se pokazali veliki junaki, ki znajo braniti svojo domovino pred njenimi sovražniki. Črez več kot eno leto so šele vzeli Italijani Gorico, pa nič ne de, na Krasu si pobijejo glave in polomijo kosti. Moj Italijan je bil sicer žalosten, ko sem ga prepričal, da črez Kras ne bo nikdar stopila italijanska noga, ampak priznal je nazadnje: »Kaj nam je bilo treba te vojske, ki je popolnoma nepopularna in se vzdržuje samo umetno. Ko bi se bile te milijarde vojnih stroškov uporabile doma, koliko bi se bilo dalo odpraviti gorja, katerega je v Italiji več kot preveč.«

Ogrski državni zbor.

Za sklicanje delegacij.

Budimpešta, 19. sept. (K. u.)

Zbornica nadaljuje razpravo o predlogih grofov Andrassyja in Apponyja.

Poslanec Mezzöffy ne najde ustavne ovire za sklicanje delegacij, ki bi slovesno izpričali, da imata Avstrija in Ogrska odločno voljo za boj do častnega mira. Usoda Sedmograške je klasičen dokaz za nespretnost diplomatov. Delegacije pa je treba sklicati tudi zato, da bo mogoče nadzirati vojaške dobave, ki znašajo milijarde. Treba je ugotoviti, kdo sestavlja klike liferantov. Končno: Kdor je bil na bojišču, mora dobiti volilno pravico.

Polonyi (neodvisnež brez stranke): Sedanji položaj je popoln propad cele nagodbe iz leta 1867. Andrassyjev predlog je vmešavanje v avstrijske notranje zadeve. Če bodo predlogi odklonjeni, ne bo mogoče zunanega ministra poklicati na odgovor. Toda nikakor ne smejo posamezne osebe odločati o usodi celega naroda. Med generali je opažati sovražnega duha proti Madžarom.

Grof Pallavicini (ustavna stranka) je za sklicanje delegacij, kritizira vojsko upravo glede zdravstva in odlikovanj, zahteva takoj zakon o primerni preskrbi družin podčastnikov in predlaga posebno komisijo, ki naj preišče krivdo v sedmograški katastrofi.

Posl. Ugron (ustavna stranka) pravi, da grof Czernin ni bil pripraven mož za Rumunijo.

Smreczanyi (ljudska stranka) pravi, da z ozirom na položaj opozicija mora opozarjati na napake. Zakaj se še ni oglašil nihče od večine. Velika napaka je, da se z Rumunijo ni že prej obračunalo. Vlada naj se izpremeni, da bo narod za bodoče varen.

Budimpešta, 19. septembra. Jutri bo najbrže glasovanje o obeh predlogih. Danes opozicija v svojih govorih ni bila več tako glasna. Menda uvideva, da dežela ni tako razburjena. Napovedala je celo vrste novih interpelacij, zlasti o aprovizaciji in vpoklicu 50letnih črnovojnikov. — Grof Tisza bo govoril v sredo ali četrtek.

Seja ljubljanskega občinskega sveta

19. septembra 1916.

Seji je predsedoval župan dr. Tavčar, ki vstane in izjavi:

Danes zborujemo prvič po počitnicah. V času počitnic smo slavili

rojstni dan presvitega cesarja.

Vsi smo se spominjali z ljubeznijo Njega, ki stoji kot železni vitez sredi svetovne vojske. (Slava-klici.)

Za erdeljske begunce.

Med tem časom smo dobili novega sovražnika. Ubrani smo se drugih sovražnikov, ubranili se bomo tudi Rumunije. Za erdeljske begunce predlagam, naj se podeli 1000 K.

V vojne namene.

Ob priliki rojstnega dne Njegovega Velikanstva cesarja sem nakazal 5000 K in sicer sirotam soške fronte 2500 kron, skladu vdov in sirot III. armadnega zbora pa 2500 kron.

LISTEK.

Soška fronta pred 300 leti.

(Konec.)

Ako pregledamo tek tega boja na soški fronti pred 300 leti, se nam vsiljuje vrsta sličnosti in vspešnih pojavov z našo sedanjo vojno na južni fronti.

Benečani, torej Italijani, ki edini prihajajo v poštev za naše primorje v oni dobi — začenjajo pod ničevnimi pretvezami osvojevalno vojno in preže na ravno tisto ozemlje, kakor naši sedanjí v eno kraljestvo združeni sovražniki. Tekom vojne vidimo, da raste benečanska poželjivost in da zahtevajo vedno več in si urejajo po tem svoje napadalne načrte: čim slabeje se jim obnašajo njihovi naskoki, tem večje naloge si zahtevajo, tem višje smotre si stavijo. V dosegu svojih namer postavijo s prodiranjem v naše ozemlje ravno tam, kjer so pričeli Lahí v sedanjí vojni. Prismočujo se v nezavarovane kraje, ne da bi skrhalí ostrino meča in iz tega napravijo odločilne zmage in jih raztrobijo v svet. — V posameznih pohodih imajo z izgubami drago plačane male uspehe; sed in tam je iz-

id boja za nje naravnost sramoten z ozirom na njihovo premoč, žrtve ljudi in vojne priprave. Tehnika sovražne taktike je ista, kakor danes: previdno obtipavanje sovražnikovih fronte, zastavljanje ofenzive zdaj na severnem, zdaj na južnem delu fronte, velikanske priprave za splošni naval, pri katerih pa teoretične določbe v praksi ne dobe stika med seboj. Neuspehe pokriva zdaj tema (terror panicus), drugičkrat megla, v tretje pa slabejši smodnik. Komu ne pridejo na spomin Cadornova poročila? In konec koncev: po dvestoletnem boju in »velikih uspehih in zmagah«, ki so jih prinašala poročila v Benečije — vojna brez uspeha za Benečane.

Tudi na avstrijski strani je dovolj paralelnih pojavov. Izzvani od Benečanov si prizadevajo poravnati mirnim potom preporne zadeve. Ker je vse to brezuspešno, začno boj s skromnimi sredstvi, a tem večjo hrabrostjo, vztrajnostjo in žilavostjo. Sovražnik je večinoma poražen, daši ima neprimerno ugodnejše stališče in premoč na razpolago. Moralni učinki teh posameznih zmag naših čet so nedvomno velikanski za Benečane, tako da resno in trajno ovirajo njihove smotre. Včasih se zdi, da so Avstrijci v takem položaju, da rešitev ni mogoča — in vendar nadvladajo, sovražnika preženo ali pa ga vsaj

ustavijo. In nazadnje: Avstrijci ohrdijo svojo zemljo, ki je še dandanes njihova, a sovražnik ne doseže ne na suhem ne na morju svojega smotra.

Iz zgodovinskih dejstev se uče pametni; izid posameznih podjetij pa uči celo nespametne, pravi Livij (22, 39). A naši nasprotniki so premalo prebrisaní in od strasti preveč prevzeti, da bi se mogli učiti iz zgodovine; pač pa so posegli po benečanskem vzorcu, da so uredili svoj načrt za 300 let poznejšo osvojevalno vojno na soški fronti. To je jasen dokaz, da ne razumejo pouka, ki ga daje zgodovina: ako so si priredili načrt, se bodo morali zadovoljiti tudi z njegovim »uspehom«. Mi pa upamo na podstavu zgodovinskih zakonov, da se bo ponovil tudi konec boja z istim uspehom, kakor se je ponovila danes vojna, izzvana od istega nasprotnika in na isti zemlji, kakor pred 300 leti.

„Dom in Svet“.

»Dom in Svet« št. 7-8. Članki: Boji (F. S. Finžgar). — Sloviti slikarji v Ljubljani (Dr. Josip Mal). — Disonance (Dr. Ivo Sorli). — V ruskem Turkestanu (Dr. Ivan Knific). — Dnevnik (Stanko Majcen). — Doma (Stanko Majcen). — Podobe iz sani

(Ivan Cankar) — Gregorčičeva pisma Gruntarju (Izidor Cankar). — Praznosta (France Bevk). — Tlačani (Dr. Ivan Pregelj). — Pesmi: Via Passionis (Jože Plot). — Otroci plešejo, Starčki plešejo (France Bevk). — Književnost: Ivan Grafenauer: Zbirka slovenskih povesti (Dr. Jos. Lovrenčič) — Dr. Rudolf von Andrejka: Slovenske Kriegs- und Soldatenlieder (Dr. I. Pregelj) — Milan Rešetar: Elementar-Grammatik der serbischen (kroatischen) Sprache (Ivan Mazovec). — To in ono: XII. umetniška razstava (Izidor Cankar). — Prešernova »Nezakonska mati«. — Stanko Premrl: Solčna pesem sv. Frančiška (Kimovec). — »Soči« v italijanskem prevodu. — Pismo mlademu umetniku. — Bretnoski (J. L.). — Naše slike: Zaklad (H. Smrekar). — XII. slov. umetniška razstava. — Studija za »Vrtu Getzemani« (Fr. Tratnik). — Obrežje Ljubljane (M. Jama). — Jahalka (Iv. Vavpotič). — Violanta (Palma Starčič).

Finžgar nadaljuje svojo povest »Boji«. Jančarica izve, da je njen mož pal v Galiciji kot junak; junaško pa tudi ona vzprejme to novico, ker iz vere zajema moč. Zda je njen duševni boj — med močim in Maticem — dognan; zvesta hoče ostati možu do smrti in živeti le za otroke. Iz vsega pripovedovanja vidimo, da je tu povest dosegla svoj višek. Izredna moč diha iz tega poglavja. Zda že slutimo, kako se bo končala.

Posredovalnici goriških beguncev
sem nakazal 1500 K, 500 K sem pa nakazal beguncem v begunskem taboru v Brucku ob Litvi.

Tukajšnji ogrski bolnišnici
sem nakazal 500 K, za kar se je poveljstvo bolnišnice zahvalilo.

Francišek Levec
je odstopil mestni občini zapuščini Josipa Jurčiča in Koslerja, ki jo je mestna občina sprejela.

Finančno ministrstvo
je odgodilo odplačilo brezobrestnega posojila v znesku 20.000 K na 15. februar 1920. — Glede odmere pridobnine se vložijo pritožba na upravno sodišče.

Kino Central
je nakazal 1000 K za olupšavo mestnih izprehajališč na Gradu v roke g. majorju pl. Kernu. Za ta dar izražam v imenu mestne občine vodstvu »Kino Centrala« najtoplejšo zahvalo.

O kanalizaciji v Spodnji Šiški
poročila župan za magistrat.

Kakor znano, se je novi kanal na Cesti zgradil v važno svrhu, da se nečisto odpravijo neznosne poplave te prometne ceste in sosednjih zemljišč v okolici občinskega doma.

Nekdanja spodnješišenska občina, katera je spravila zadevo v tir, je imela isti cilj pred očmi; zgraditi je nameravala kanal, kateri naj bi odvajal padavinske vode, in se za enkrat ni računalo z odvajanjem fekalij. Da bode novi kanal takega omejenega pomena, je povdarjalo že poročilo mestnega stavbnega urada, na čigar podlagi je mestni občinski svet v seji dne 20. aprila leta 1915. dovolil potreben kredit.

Novozgrajeni kanal se začasno, t. j. dokler se z def. zveznim kanalom ne priključi mestnemu kanalskemu omrežju, izliva ob pivovarni »Union« v odprt 650 m dolg jarek, ki vodi ob Lattermannovem drevoredu mimo dirkališča in potem pod tiri južne železnice v cestni kanal Franca Jožefa ceste.

Popolnoma jasno je in naravno, da se iz zdravstvenih razlogov v ta odprti jarek ne sme spuščati nikakršna nesnaga, temveč samo deževnica.

Iz tega razloga pa se tudi ne smejo v novi cestni kanal potom hišnih kanalov odvajati katerikoli nečiste vode, t. j. vode iz stranišč, od pralnic, od pomivanja itd.

V takih razmerah more mestni magistrat dovoliti zgradbo in priklopitev hišnih kanalov ob Celovski cesti edinole tam, kjer so zaradi poplave zemljišča neobhodno potrebni, z izrecnim pogojem, da se ne smejo v kanal odtekat nobene nesnagne vode. Kanali pa morajo tudi v takih slučajih ostati kolikor mogoče oddaljeni od greznic, da se samolastna priklopitev greznice in gnojnic k novozgrajenemu kanalu onemogoči.

Te omejitve gotovo niso prijetne, in stavilo se je vsled tega vprašanja, zakaj se ni novi cestni kanal še naprej podaljšal do kanala na Marije Terezije cesti, ali zakaj se ni napravil mesto odprtega jarka v Lattermannovem drevoredu pokrit kanal.

Oboje se je uvaževalo, toda ena ali druga rešitev bi imela kljub precejšnjim stroškom le začasen pomen.

Obstoječi kanal na Marije Terezije cesti je namreč preplitev in dosti premajhnega profila, da bi se mogel speljati vanj dovolj globok in obsežen kanal, ki bi zadostoval za kanalizacijo vsega obširnega šišenskega ozemlja. Zvezni kanal, kateri bi se sedaj gradil od pivovarne »Union« do Marije Terezije ceste s približnimi

stroški 20.000 K, bi služil torej le za okrožje Celovske ceste. Kanalizacija vsega šišenskega ozemlja pa bo postala tekom prihodnjih let čimdalje bolj pereča; kadar bi se pa v to svrhu zgradil od Ljubljane navzgor po Prešernovi ulici, Dunajski in Marije Terezije cesti novi zbiralnik za vse šišensko ozemlje, bi prej omenjeni zvezni kanal od pivovarne »Union« do Marije Terezije ceste, ki bi se sedaj gradil, takrat izgubil sploh vso veljavo.

Enako je s pokritjem sedaj odprtega jarka ob Lattermannovem drevoredu. Proizvrglo bi približno iste stroške in bi bil tudi le provizorne vrednosti. 650 metrov dolg pokrit kanal sredi travnikov bi bil po zgradbi glavnega šišenskega zbiralnika popolnoma odveč. Snaženje od obilnega blata in peska, ki ga donajajo močni dotoki iz tivolskega gozda, bi pa povzročalo trajno neprimerno višje stroške, kakor če bi jarek ostal nepokrit.

Ne glede na vse to je v sedanjih razmerah zgradba kanalov zvezana s tolikimi težavami, da se je bilo omejiti samo na najnujnejše.

Prebivalci ob Celovski cesti morajo tedaj te omejitve toliko časa potrpežljivo prenašati, dokler se ne zgradi glavni zbiralnik za Spodnjo Šiško.

Poročilo se je vzelo v vednost. Župan poroča: Mestnemu magistratu so došli

slededeči darovi:

G. Emerik Mayer povodom smrti svojega očeta 1000 K za mestni ubožni zaklad; g. Josip Zidar nastanitvene pristojbine za meseca julij in avgust, in sicer: 1. za vdove in sirote padlih vojakov 53 K 65 vin., 2. za aprovizacijo ubožnih slojev 53 K 65 vin., 3. za vojno-oskrbovalni urad 53 K 65 vin., 4. Rdečemu križu 53 K 65 v, skupaj 214 K 60 vin.; g. Adolf Mikusch, dežnikar, volilo njegove matere, 200 K za mestni ubožni zaklad; dediči po Mariji Piršič 200 K za mestni ubožni zaklad; g. Anton Deghenghi, posestnik, 150 K za vdove in sirote padlih Kranjcev; g. Adele Peters, zobozdravnika soproga, 100 K za vdove padlih vojakov; tvrdka Anton Stacul povodom rojstnega dne cesarjevega 100 K za vdove in sirote III. voja in soške fronte; g. Anton Cerne, graver, provizije za prodajo vojnih znakov, in sicer: 1. za oslepele vojake Kranjske 50 K, 2. za sirote padlih kranjskih vojakov 50 K, skupaj 100 K; tvrdka F. Terdina mesto venca na krsto g. Emeriku Mayerju 50 K za v vojni oslepele kranjske vojake; g. Feliks Urbanc s soprogo 100 K za vdove in sirote padlih III. zbor; g. Ignacij Zargi povodom 50letnice za oslepele kranjske vojake 20 K, za vdove in sirote padlih 15 K, za goriške begunce 15 K, skupaj 50 K; g. Aleksander Gjud, brivec in posestnik, povodom rojstnega dne Njeg. Veličanstva, 30 K za vdove in sirote na soški fronti padlih junakov; rodbina Perdan mesto venca na krsto dr. Karlu Slancu 30 K za vdove in sirote na soški fronti padlih vojakov; c. in kr. polkovnik v pok. pl. Polainer mesto venca 26 K za Rdeči križ; ravnatelj Peter vit. Grasselli s soprogo mesto venca na krsto g. Hildi Tönnies 25 kron za vdove in sirote padlih Ljubljancov; ravnatelj Jadranske banke Milan Bogady mesto venca na krsto nadzorniku I. Gomilšek 20 K za vdove in sirote padlih Kranjcev; g. Fran Golob, trgovec in posestnik, mesto venca na krsto g. Hildi Tönnies 20 K za vdove in sirote padlih Kranjcev; g. Anton Rozman, trgovec, mesto venca na krsto g. Ivani Samec 20 K za mestne uboge; neimenovani štabni častnik prispevek za trazenalno nastanitev za julij in avgust skupaj 13 K 20 vin. v vojno-dobrodne namene; g. Amalija Korbar,

je tu lepote, umetnosti, resnice: umirajoči bi rad izgovoril najvažnejšo besedo svojega življenja, pa mu obstane na ustnicah. In tako tudi sinovi našega naroda, padli v tej vojni. »Pokleknil sem, pristavlil uho prav do teh posivelih usten... le nebesa so slišala njih edino, strašno besedo...«

Najtežje seveda smo pričakovali nadaljevanja Gregorčičevih pisem, pisanih notarju Gruntarju (objavlja dr. Izo Cankar). Do zdaj je objavljenih 62, to pot obsegajo leta 1882., 1883. in 1884., dobo, ko so izšle Poezije in njih kritike v »Slovincu«. Ob urednikovem komentarju še enkrat doživljamo tisti čas. Gregorčiča kot človeka zdaj mnogo bolje poznamo.

»Praznata«, spisal Fr. Bevk, je slika srca žene, katere mož biva v vojni, daleč proč od doma.

O dr. Pregljevih »Tlačanih« (20. poglavje) bomo govorili ob sklepu letnika. Iznenadila nas je ta številka »Dom in Sveta« z veliko glasbeno prilogo (20 str.): Solčna pesem sv. Frančiška, prevel dr. Pečjak, uglasbil Stanko Premrl. V it. slovestvu ima ta pesem silen pomen: Skrivnostni uvod je k Divini komediji. — Ista številka »Dom in Sveta« ima že strokovnjsko oceno, z ljubeznijo pisano, izpod peresa dr. Kimovca, ki pravi, da je ta skladba »eno najboljših večjih slovenskih glasbenih proizvodov«.

Književnost: Ocene so spisali dr. Lovrenčič, dr. Preželi, Ivan Mazovec.

gostilničarja vdova, povodom cesarjevega rojstnega dne 10 K za vdove in sirote padlih Kranjcev; ga. Mici Götzl za vdove in sirote padlih III. zbor 10 K; g. Avgust Pokorn, c. kr. domobranski nadoficijal, povodom rojstnega dne Nj. Veličanstva 5 K za vdove in sirote III. zbor; zbirke »Slov. Naroda«, in sicer: 1. za vdove in sirote padlih Kranjcev 154 K; 2. za sklad za invalide 17. pešpolka 50 K.

Skladu za aprovizacijo ubožnih slojev ljubljanskih so darovali: Mestna hranilnica ljubljanska 5000 K; g. deželni predsednik Henrik grof Attems 200 K; mestna hranilnica ljubljanska mesto venca na krsto svojemu bivšemu podpredsedniku stavbnemu nadsvetniku Franu Pavlinu 100 K; Ljubljanska kreditna banka mesto venca na krsto nadsvetniku Franu Pavlinu 100 K; krajna skupina Ljubljana državnega društva bančnih in hranilničnih uradnikov Avstrije 100 K; neimenovan 100 K; Josip Zidar del najemščine za vojničtini urad 93 K 75 vin.; veletržec Andrej Šarabon mesto venca na krsto nadsvetniku ing. Fr. Pavlinu 50 K; prostovoljni davek na krušne karte dne 21. julija 226 K 4 vin. in dne 2. septembra 237 K 57 vin.

Župan: Vsem darovalcem se zahvaljujem. (Dobro-klici.)

Na interpelacije

odgovarja župan, da so postavili glede na interpelacijo obč. svetnika Marnika (S. L. S.) v parku pred cerkvijo Srca Jezusovega pet klopi. Glede na interpelacijo istega občinskega svetnika o pokvarjeni moki poroča župan, da je bilo enkrat res osem vreč moke pokvarjenih, a ta moka se ni dala v promet.

Občinske takse.

Odobre se dr. Trillerjevi predlogi o določitvi občinskih taks za mesto Ljubljano v smislu deželnega zakona z dne 4. maja 1914. Poročevalec je naglašal, da se niso uveljavile najvišje pristojbine, ki jih dopuščajo navedeni zakon. Predlogi so bili sprejeti soglasno.

Na temelju citiranega deželnega zakona se upeljejo z dne 1. oktobra 1916, da se deloma pokrije mestni upravni primanjkljaj, sledede povisane takse: za sprejem v občinsko zvezo 200 K; za podelitev meščanstva 50 do 100 K; za poročni zglasilni list 20 K; za javno razobešene razglase 2 K; za prostovoljne licitacije 10 K; za ogled glede zgradb 10 K; za dovoljenje za parcelacne načrte 100 K; za stavbna dovoljenja 50, oziroma 30, 20 in 10 K; za domovinski list 40 vin.; za poselsko knjižico 40 vin.; za dostavljanje 50 vin.; za napravo spričeval 1 K; za prireditve plesnih zabav 5 K; za podaljšanje policijske ure 1 K; za tekmovalne vožnje 20 K; za prireditev bakljade ali drugega obhoda 10 K; za postavitev glasbenih avtomatov letno 40 K; za gledališke predstave 10 K; za mezažerije, strelišča itd. 6 K; za živinske potne liste 40 vin.

Veselični davek

se bo uvedel po županovem poročilu v Ljubljani natančno po tozadevni uvedbi v Gradcu; ne kaže izpreminjati, ker sicer bi se lahko zgodilo, da bi, kakor se je to že zgodilo, običala vsa stvar v kakem ministrstvu. Pristojbine bodo znašale na vstopnice od 20 do 40 vin. 1 vinar, od 40 do 60 vin. 2 vinarja, od 60 vin. do 1 K 4 vin., od vstopnice čez 1 K 6 vinarjev. Obč. svetnik šefe izjavi, da je ta predlog stavil pred časom klub občinskih svetnikov S. L. S. Sedaj se ta zadeva izvršuje. Klub bo glasoval za ta potrebni davek.

Predlog je obveljal soglasno.

V domovinsko zvezo mestne občine
je bilo sprejetih 93 prosilcev, odklonjenih 12 prosilcev; zagotovil se je sprejem: strojevodji Franu Ivančiču na Resljevi cesti št. 27, uradniku Kranjske hranilnice Hansu Heckingu v Gosposki ulici št. 8. Poročal je g. Govekar.

O nenadni skoncaciji

mestne blagajne 26. junija poroča podžupan, da je bila blagajna v najlepšem redu in se je gotovina ujemala z vknjiženimi beležki; kar je timvečjega pomena, ker je bil blagajno prevzel šele pred dnevi revident Verovšek za obolelim gospodom blagajnikom.

Draginjska doklada vpokojenim magistratnim uslužbencem

se dovoli iz aprovizacijskega zaklada v višini 5000 kron; 4500 kron se bo takoj izplačalo; 500 kron se prihrani.

Računski sklep mestne hranilnice
za upravno leto 1915 se odobri. Čisti dobiček je znašal 32.121 K 98 vin. Čisto lastno premoženje znaša po 26 letih njenega obstanka 1.357.801 K 58 vin. Stanje hranilnih vlog je znašalo koncem leta 1915 48.537.237 K 54 vin. (+ 4.152.233 K 43 vin.)

Električna železnica

je poročala, da je znašal prebitek l. 1915 33.853 K 08 vin.; peljalo se je 1.802.733 pasažirjev, poleg 112.800 prostih voženj. Poročevalec dr. Triller želi, naj bi se vo-

zilo pravilno do 9. ure zvečer, ker prihajata med 8. in 9. uro gorenjski in dolenski vlak. Občinski svetnik Likozar želi, naj se revidirajo cene in conc. Predlogi poročevalca in Likozarja obveljajo.

Aero Lloyd.

Podžupan: V okviru Avstrijskega Lloydja, ki namerava izvesti po vojni zračno službo v omnibusih. To društvo, ki je seveda še problematičnega značaja, je naprosilo mesto, naj mu podeli subvencijo, oziroma prostor za postajo, ker bi se, če se to ugotovi, zračni omnibusi ustavljali tudi v Ljubljani. Prostor bo potrebovala postaja 50.000 m². Podžupan predlaga, naj se prepusti v brezplačno uporabo družbi za slušaj uvedbe zračne službe tisti mestni svet za Bežigradom in nasvetuje, naj se ta »akademski« (veselost) sprejme, da ne bodo pluli zračni omnibusi čez Ljubljano, ne da bi ustavili pri mestu. (Medklic: Kot škofjeloška postaja!) Dr. Trillerjev predlog je obveljal soglasno.

Mestni svet

v vojaške namene se prepusti vojaški upravi za čas vojske brez odškodnine.

Prevzetje cesarjevega spomenika in kapelice na ljubljanskem gradu.

v last in oskrbo mestne občine se vzame na znanje.

Župan: Ob tej priliki se gospodu majorju pl. Kernu toplo zahvaljujem za vso veliko skrb, ki jo je obrnil na Grad. Vendar pa moram nekaj omeniti. Vojaški krogi so prišli do tega, da bi morebiti dobili za Grad kake kompenzacije. Povedati moram, da nas je Grad precej stal. Za steklarska dela smo plačali Avgustu Agnola 539 K 25 vin., dobava raznih materialij: cementa, peska, opeke, apna, barve, čopiči, les, železnina je stala 20.657 K 64 vin. Na tedenski izkaz smo izplačali za snaženje stranišč in dovoz vode 7.314 K 05 vin.; doklade italijanskim ujetnikom so znašale za notranje delo 12.054 K 50 vin., pri popravilu in napravi grajskih cest 471 K 50 vin.; pri dovozu materiala 400 K 20 vin., skupaj torej 12.926 K 20 v. Za napravo opornega zidu na ovinkih smo plačali 464 K 72 vin., slikarju Strnenu za renoviranje grajske kapelice 400 kron. Napravili smo kanale in vodovod, kar je stalo 12.000 K. Dajanje vojaški upravi so znašale in sicer slama 2605 K 37 vin., petrolej 2746 K 10 vin., brezplačna košnja senožeči 253 K; skupaj torej 59.906 K 06 vin. Vojaška uprava je plačala dne 10. aprila 1915 4693 K 38 vin.; dne 7. avgusta 1916 4663 K 91 v. in po vojaški nastanitveni pristojbini od 26. marca 1915 do 31. avgusta 1916 8815 K 72 vin.; skupaj torej 17.973 K 1 v. Primanjkljaj znaša torej 41.933 K 55 v. Fakt je, če bi vojske ne bilo, bi ne bili toliko izdali za ljubljanski Grad. (Klic: Potem bi se bil pa podrl!)

Cesta k novim topničarskim delavnicam.

Dopis magistrata o zgradbi ceste k novim topničarskim delavnicam se vzame na znanje.

Križišče električne železnice na trgu cesarja Jožefa

se bo premestilo na Poljansko cesto med hišni št. 16 in 17.

Lope prodajalkam sadja

na Pogačarjevem trgu podobne novim lopam mesarjev se bodo napravile za 5100 kron. Prodajalke bodo plačevale za nje po 150 kron letne najemnine.

Aprovizacijske zadeve.

Podžupan dr. Triller izvaja:

V zadnjih tednih se je pojavila precejšnja nevolja, ki jo je povzročilo hipno pomanjkanje moke. Zgodilo se je, da so ljudje po več ur čakali na moko. Razumljivo je, da je postalo občinstvo zelo nervozno. Mestna aprovizacija se je postavila na zatožno klop, češ, da skriva moko. Danes so razmere take, da ima občinstvo pravico se vznevoljiti; a razmere niso samo take v Ljubljani, marveč tudi drugod. Ne da se tajiti, da je nastopila hipna kriza; novina se je namreč zakasnila; ker ni delavcev. Najmanj je pa kriva sedanje krize tista pritlikava Rumunija, ker nas ne bo izstradala. Dobro pučeni krogi tolažijo, da bo skoraj dovolj moke; a povedati se mora, da se bo dobava moke za nekaj tednov skrčila. V Ljubljano smo dobili mesto 45 le 30 vagonov; skržiti se mora zato množina moke 30 do 40%. **Dosedanji nedostatki se morajo odpraviti. Enaka pravica mora veljati za vse, enaka mera za vse. Naj vzame v vednost vsaki moker ali trgovec, da se mu bo pri vsaki manipulaciji, če bo šlo tudi le za eno kilo, odvzela dobava moke (pritrdjevanje) in da se bo ogradil obrtni oblasti, naj se mu odvzame obrtna pravica!** Treba je proti vsakemu izrabljanju najodločnejše brez ozira na kogarkoli nastopiti, saj v sedanji vojski je najžalostnejša stvar oderuštvo, ne samo pri ži-

vilih, ampak tudi pri drugem blagu. (Klici: Država naj takim ljudem odzame, kar so zaslužili preko mere!) Povdarjajte občinstvu, da je kriza le začasna. Dolžnost občinstva je, da prenaša sedanjo krizo z disciplino. Prenesla se bo ta kriza tim ložje, ker se bo skrbelo za druga živila. Izdali smo nakaznice, da se bo prodajal krompir enakovredno. Tekom enega meseca bo imel vsak Ljubljčan krompir do marca v svoji kleti.

Mestna občina je razdelila po 10 kg a 15 vin. kg krompirja, da je preprečila grdo oderuštvo.

Z mesom je zdaj Ljubljčan tudi preskrbljen. Masti smo razdelili dva vagona; tudi nekaj testenin.

Preskrbela je mestna občina tudi drva in premog, v to je založila 150.000 kron, a to je namenjeno ravnejšim slojem; premožnejši naj se s kurivom preskrbe sami.

Prodajalna revnih.

Do 15. septembra 1916 so bila oddana za revnejše sloje sledeča zbirala v razprodajo: jaje 16.760 komadov za 23.76 K 40 vin.; riža 2912½ kg za 4309 K 96 vin.; ješprenja 2912½ kg za 3432 K; koruzni zdrob 8528½ kg za 6822 K 30 vin.; fižola 13.687 kg za 9518 K 28 vin.; kaše 3940 kg za 4728 K; polenovke 1228 kg za 4057 K 30 vin.; slanin rib 24 kg za 40 K 80 vin.; surovega masla 1190 kg za 10.474 K 20 vin.; slanina 2459 kg za 5.479 K 50 vin.; pekatek 854 kg za 2608 K; masti 654 kg za 9467 K 60 vin.; olja 1104 kg za 16.530 K 50 vin.; skupno za 79.794 K 84 vin.

Izkupila za ta živila so znašala 34.772 K 73 vin.; torej je aprovizacija do 15. septembra t. l. doplačala 45.022 K 11 vin.

Vojna kuhinja

je od srede julija do 15. septembra razdelila 33.996 porcij; dobi se v njej po 40 vin. kosilo. Po zimi se bo otvorila najbrže še ena vojna kuhinja.

Končno pripomnim, da je ustanovil aprovizacijski odsek na ljubljanskem magistratu posebno pritožno mesto, kamor naj občinstvo brez strahu javlja svoje pritožbe. Na anonimne ovadbe se pa seveda ni mogoče ozirati.

Poročilo se je vzelo soglasno na znanje.

Občinski svetovalec Jeglič je interpelliral zaradi luž pri vstopu v vozove električne železnice na južnem kolodvoru, občinski svetovalec Zupančič pa je predlagal, naj bi se na kolodvoru dolenske železnice nov izvoz iz skladišča napravil proti Galjevici.

Odlikovanja.

Viteški križec Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo je dobil major inž. čast. zbora Milan Jenčič. — Vojški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik 9. pp. Emil Klun. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil stotnik 21. pp. Josip Černič. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje sta dobila nad. stražmojster 12. dež. ovoj. pov. Lud. Gril in stražmojster 7. dež. ovoj. pov. Andrej Lorenzutti pri evid. oskrb. skladišču v Ljubljani. — Srebrno hrabrostno svetlinjo 1. vrste je dobil podlovec 20. lov. baona Repič Štefan. — Vdružit so dobili srebrno hrabrostno svetlinjo 2. vrste: tit. ognjičar 28. polj. top. p. Jamnik Anton, tit. narednik 7. pp. Matič Kristijan, podlovec 24. lov. baona Kranc Josip in ognjičar 8. polj. top. p. Kopitar Valentin. — Srebrno hrabrostno svetlinjo 2. vrste so dobili: častniški sluga 20. lov. baona Kovač Anton; infanteristi 27. pp. Slatinšek Franc, Jakše Viktor in Kodrun Franc; četovodja Jazbec Martin in predmojster Semenič Franc, oba pri 28. polj. top. p.; topničar 8. polj. top. p. Prelog Anton; ognjičarja Gutnik Gregor in Zabečnik Josip, desentnik Sardoc Ivan in bat. trobentač Kolman Franc, vsi pri 7. polj. top. p. — Vdružit je dobil bronasto hrabrostno svetlinjo topničar 7. polj. top. p. Štrus Ignacij. — Bronasto hrabrostno svetlinjo so dobili: poddesentnik 97. pp. Fain Jakob; desentnik Danjelč Ivan, topničar Jezernik Blaž in častniški sluga Simčič Alojzij, vsi pri 28. polj. top. p.; infanterist 97. pp. Andrijan Gvidon; desentnik Leskovar Josip in Pehar Karel in topničar Cvetko Franc, vsi 8. trd. top. baona; predmojstra 7. polj. top. p. Jaklič Rudolf in Kloss Rudolf; tit. predmojster 8. polj. top. p. Pančur Ivan; desentnik Pillich Karel, predmojster Židarič Viktor, topničarji Mošnik Jakob, Pavlin Avgust in Konrad Štefan, vsi pri 7. polj. top. p.; lovec 20. lov. baona Arlič Mihael.

Odlikovanja pri 17. pešpolku. Vojški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik Alfred Conrath. — Srebrno hrabrostno svetlinjo 1. vrste je dobil enol. prost. tit. narednik Turk Josip. — Srebrno hrabrostno svetlinjo 2. vrste so dobili: tit. narednika Debelak Edvard in Šupevc Ivan, četovodje Šusteršič Leopold, Prosen Ivan in Levec Viktor. — Bronasto hrabrostno svetlinjo so dobili: tit. narednik Pavlič Avgust, četovoda Povaničar Josip, desentnik Koželj Bernard, poddesentnika Kol Ciril in Puš Anton, infanterista Koritnik Josip in Čebin Ferdinand, praporščak dr. Perz Franc, kadet Wergles Maks, tit. narednik Masser Peter, četovodja Založnik Leopold in Paš Anton, tit. četovodja Založnik Ivan, desentnik Salomon Anton, Narobe Josip, Gale Jakob in Markovič Josip, poddesentnik Jakšič Matija, Kostrevec Ignacij in Cvelbar Martin, infanteristi Petrič Anton, Cerar Josip, Seljak Josip, Gosenc Martin, Kržišnik Jurij, Kovačič Alojzij, Meglič Ignacij, Žitko Franc, Žnidaršič Ivan, Gerbec Franc, Jancež Ivan in Langer Ant., čestnik Potrebin Ivan in poddesentnik Povirk Iv.

Odlikovanja pri 47. pešpolku. Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 27. črnovoj. okraj. pov. dr. iur. Franc Vontčina, pri 47. pp. — Srebrno hrabrostno svetlinjo 1. vrste so dobili: četovodja Schweigler Ivan in Lampret Fr., infanteristi Ivič Valentin, poročnik Pavlik Jaroslav in tit. desentnik Schlögel Franc. — Vdružit je dobil srebrno hrabrostno svetlinjo 2. vrste poddesentnik

Schlag Rudolf. — Srebrno hrabrostno svetlinjo 2. vrste so dobili: desentniki Stessl Josip, Stipčič Maks in Ederer Franc in poddesentnika Weber Karl in Pivec Jakob, infanterist Pušelj Peter in častniški sluga Gröger Ivan. — Vtrjetit je dobil bronasto hrabrostno svetlinjo poddesentnik Walter Al. — Vdružit so dobili bronasto hrabrostno svetlinjo: poročnik Cragietto Alfred, tit. četovodja Neuhold Franc, desentnika Melihen Andrej in Luleg Josip in poddesentnik Pliberšek Karel. — Bronasto hrabrostno svetlinjo so dobili: desentnik Ozimič Karel, poddesentniki Fiduš Ivan, Smuk Franc in Spindler Henrik, infanteristi Zunkovič Ivan, Zach Ivan in Percan Mihael.

Odlikovanja pri 87. pešpolku. Srebrno hrabrostno svetlinjo 1. vrste je dobil tit. narednik Vrečko Ivan. — Vdružit je dobil srebrno hrabrostno svetlinjo 2. vrste praporščak Ledvina Alfred. — Vdružit so dobili bronasto hrabrostno svetlinjo: tit. četovodja Gaberšek Anton, desentnik Bajc Josip in tit. desentnik Mally Alojzij. — Bronasto hrabrostno svetlinjo so dobili: četovodja Šumec Štef., tit. desentnik Marošek Ivan, poddesentnik Gologrenc Gašper, infanteristi Rak Ignacij, Mastnak Matija, Justin Josip in Hanžl Karol, enol. prost. desentnik Brodmann Kornelij in tit. desentnik Mokoter Rud., praporščak Evers Hugon, tit. desentnik Laznik Štefan, tit. poddesentnik Pötscher Franc, Sitar Jakob in Neuwirth Karel, infanteristi Posterzin Franc, Riček Karel, Založnik Josip, Jesih Josip, Knöbl Robert, Oppel Rudolf in Zelezina Jakob.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 19. septembra. Uradno:

Bojna črta proti Rumuniji.

Rumuni so vrženi južnovzhodno od Hatszege (Hötzing) čez Merisov proti Petrosenyju.

V gorah Gergeny in Kelemen tesen stik v bojih.

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.

Rusi nadaljujejo svoje napade v Bukovini. Na obeh straneh Dorne Vatre se vojskujejo z njimi tudi rumunski vojni deli.

Avstrijske in nemške čete so odbile vse sovražne naskoke, ki jih je mestoma uvedel zelo učinkujoči topovski ogenj.

Sovražnik je potisnil južnovzhodno od Ludove ozek kos naše bojne črte nekoliko proti zahodu.

Nemški napad je pridobil pri Lipnici Doljni dalje na prostoru.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Na predpolju armade generala Böhm-Ermolija uspešne poizvedbe.

Pri vojni skupini generala Fatha so osvojili z naskokom mostišče Zareče (južno od Stobihve).

Avstrijske in nemške čete generalnega poročnika Clausiusa so prodrle štiri sovražne črte, ki so ležale ena za drugo in so privedle 31 ruskih častnikov, 2511 vojakov in 17 strojnih pušk.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Nemške in avstrijske čete generala pl. Bernhardija so osvojile pod vodstvom generalnega poročnika Clausiusa močno utrjeno rusko mostišče severno od Zareča ob Stohodu; sovražnika so zasledovale do na vzhodni breg; ujele so 31 častnikov, 2511 mož in zaplenile 17 strojnih pušk.

Pri Perepelnikih (med Seretom in Stripo) je neka nemška lovška patrulja ujela 2 častnika in 80 mož.

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.

Protinapad ob Narajovki nam je dovel nove uspehe; število ujetnikov je poskočilo nad 4200.

V Karpatih od Smotreca do Kirlibabe živahni boji. Odbili smo razne ruske napade.

Pri Ludovi je sovražnik nekoliko pridobil.

Na obeh straneh Dorne Vatre so imeli Rusi in Rumuni med brezuspešnimi naskokovalnimi poizkusi težke izgube.

Čete generalnega poročnika pl. Staaba so premagale Rumune na Sedmograškem južnovzhodno od Hötzinga; Rumune preganjajo.

Bojna skupina maršala pl. Mackensena.

V včeraj urejeno rusko-rumunsko postojanko so vdrl na več mestih zvezne čete.

Prvi generalni kvartirni mojster: Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 18. septembra. Uradno:

Ob Donavi nič važnega.

Na črti vasi Mora Lui Mamie—Arabagi—Cocargea—Tuzla v Dobrudži uvedeni boj se razvija na korist.

S protinapadom smo zasedli vas Satalui Chioi Bascu in zaplenili tam 5 topov in štiri strojne puške.

Dne 15. septembra smo zasedli po kratkem boju mesto Mangalia, ki so ga izpraznili prebivalci, predno so prišle naše čete.

Na obali Črnega morja je mirno.

Sofija, 19. septembra. Uradno:

Ob Donavi je mirno.

Veliki boj na črti vasi Mora Lui Mamie—Arabagi—Cocargea—Cobadinu—Tuzla se razvija ugodno za nas.

Na obali Črnega morja je mirno.

Rusko uradno poročilo.

17. septembra. Južno od Bržežanov na desnem bregu Zlote Lipe ljut boj. Naše čete so vrgle sovražnika in so se polastile dela njegovih postojank; ujele so 14 turških častnikov in 527 turških vojakov. Ob reki Narajovki in ob železniški progi Podvisoki—Halič se nadaljuje boj. Izgube sovražnika na mrtvih in ranjenih so velike; prepustil nam je 3174 ujetnikov; vsi so Nemci; med njimi 34 častnikov; zaplenili smo 20 strojnih pušk in dva topova. Naši hrabri švadroni s Krima so napadali dve sovražni bateriji; pobili so topničarje in razstrelili tri topove in 54 voz streliva, katerih niso mogli vzeti s seboj, ker je prihitel na pomoč neki nemški bataljon, ki je otvoril ljut ogenj strojnih pušk in pušk na švadrona.

V gozdih Karpatih je zapadel na nekaterih mestih sneg in je pričelo zmrazovati.

Rumunsko uradno poročilo.

14. septembra. Na severni in na severozahodni bojni črti napredujemo. Naše čete so zasedle po boju Homorod, Almas, Köhalow in Fogaros. Ujeli smo deset častnikov in 900 mož. V dolini Sztrigy so se nadaljevali ljuti boji ob Brunhugelu (na zemljevidu kraja ni) južno od Nagybara. Grič je prehajal iz ene roke v drugo, a je ostal končno naš. Ujeli smo 76 mož.

Na južni bojni črti topovski dvoboj ob Donavi. Naše topništvo je potopilo dve s strelivom naloženi šalupi.

V Dobrudži boji s prednjimi sovražnimi oddelki. Sovražni letalci so metali bombe na Konstanca. Ubila sta dva domačina, ranjeni so pa štirje.

Car Ferdinand pri nadvojvodu prestolonasledniku.

Dunaj, 19. septembra. (Kor. ur.) Bolgarski car Ferdinand, ki se je mudil pred dnevi v nemškem glavnem stanu pri cesarju Viljemu, je došel 15. t. m. v stan vojno skupinskega poveljnika nadvojvode Karla, da obišče nadvojvodo prestolonaslednika. S carjem Ferdinandom je prišel tudi carevič Boris. Cara so spremljevali ekscelenca Dobrovic in krilna pobočnika polkovnik Stojanov in major Kalfov. Car Ferdinand je prosil, naj se opusti vsaki sprejem. Na kolodvor se je pripeljal za to le nadvojvoda Karol v spremstvu svojega krilnega pobočnika, da pozdravi prijateljskega in zveznega vladarja in dediča njegovega prestola. Ob 6. zvečer se je pripeljal na postajo bolgarski dvorni posebni vlak. Car oblečen v uniformo avstrijskega maršala, je izstopil iz vlaka in je pozdravil nadvojvodo prestolonaslednika z več poljubi; tudi oba prestolonaslednika sta se nenavadno prirčno pozdravila. Carjevič Boris je bil oblečen v uniformo c. in kr. huzarskega polka št. 11, kateri nosi ime njegovega očeta. Knežja gospoda je vstopila nato v carjev salonski voz, na daljši razgovor. Nato so se peljali z avtomobili v nadvojvodov glavni stan, kjer je sprejel nadvojvoda Karol poset carja in carjeviča. Zvečer je bila pri nadvojvodu prestolonasledniku na čast bolgarskemu carju in carjeviču pojedina, ki sta se je udeležili spremstvu in ozi prestolonaslednikov štab.

Drugi dan se je podal nadvojvoda prestolonaslednik z gosti na bojno črto armade generalnega polkovnika pl. Kövesza. Car je zasledoval boj z bojnega pozorišča in iz nekega opazovališča topništva sovražne črte in boj, ki se je pravkar bil. Na bojišču je sprejel car Ferdinand poklonilne pozdrave svojega c. in kr. huzarskega polka, katerega poveljnik je prišel k carju. V spomin dneva na bojni črti nadvojvoda Karla je izročil bolgarski car nadvojvodu, generalnemu polkovniku pl. Köveszu in poveljniku huzarskega polka št. 11 znak svoje armade. Istočasno je car odlikoval veliko huzarjev enajstega polka.

Šele pozno popoldne se je vrnil nadvojvoda Karel s svojimi gosti z obiska bojne črte. Zvečer je priredil bolgarski car v dvornem posebnem vlaku pojedino nadvojvodu na čast. Po prirčnem slovesu sta zapustila car Ferdinand in cesarjevič Boris ponoči stan poveljnika vojne skupine. Car Ferdinand je podelil nadvojvodu prestolonasledniku viteški križ za njegovo hrabrost.

Bolgarski car v Lvovu.

Lvov, 19. septembra. (Kor. ur.) Sinoči se je peljal skozi Lvov bolgarski car. Na kolodvoru ga je pozdravil mestni poveljnik generalni major Rinil.

Bitka pri Haliču.

Pariz, 19. septembra. »Journal« javlja iz Petrograda: Pri Haliču postaja bitka vedno besnejša. Topovski ogenj je strašen. Celi plazovi ognja in železa padajo na tamošnje postojanke in izpreminjajo vse v razvaline. Kljub temu se drže sovražniki, katerih postojanke ob Dnjestru

so izvrstne in ki imajo zelo veliko težkih topov, še vedno na bregu navedene reke in na bregovih Zlote Lipe.

Rotterdam, 19. septembra. »Times« poročajo: Rusi prodirajo v Galiciji z dvema armadama. Eno vodi Ščerbačev po poti, ki jo je bil pokazal general Ruski, drugo vodi Lešicki proti Haliču. Ščerbačev hoče priti v Lvov in mora biti ljute boje z armadama Böhm-Ermolija in Bothmerja. — Pri Haliču zbrane izredno močne sovražne sile tvorijo večinoma Nemci in Turki. Kljub veliki množici svojih čet bo komaj dosegel general Lešicki s frontalnim napadi svoj namen; poizkušati bo moral z obkoljevalno taktiko ogroziti sovražni krili.

Indijske čete prihitile Rusom na pomoč.

Kodanj, 19. septembra. »Novoe Vremja« poroča, da so odšle indijske čete Rusom na pomoč na azijsko bojno črto.

80.000 Bolgarov prostih.

Lugano, 19. septembra. »Secolo« poroča iz Rumunije, da je vsled vojske v Dobrudži postala prosta 80.000 mož močna bolgarska armada. Rumunija mora počakati, kam se bo obrnila ta armada.

Rumuni izgubili eno petino svojih topov.

Berlin, 19. septembra. Major Morath beleži, da so izgubili Rumuni eno petino svojih topov.

Černavoda-Konstanca.

Ženeva, 19. septembra. Iz Bukarešte se poroča: Porazene rusko-rumunske čete nameravajo važno železniško črto Černavoda-Konstanca braniti do skrajnosti.

Amsterdam, 19. septembra. Rumunsko železniško ministrstvo je ustavilo železniški promet na črti Konstanca-Bukarešt; ker se nahaja pri Černivodi železniška proga pod ognjem daleč nasečih nemških baterij in ker zdaj ni mogoče naravnost voziti vlakom.

Izpraznitev Dobrudže.

Lugano, 19. septembra. »Secolo« poroča iz Bukarešte: Rumunske civilne oblasti in civilno prebivalstvo mora izprazniti rumunsko ozemlje severno od črte Černavoda-Konstanca do izliva Donave.

Ulice bodo pometali tisti, ki so mislili, da jim bodo gospodarili.

Sofija, 19. septembra. (K. u.) Listi poročajo, da je privedla ruska armada v Dobrudžo celo brigado upravnih uradnikov, ki naj bi prevzeli v bolgarskih mestih, katere so mislili zasedati, upravo, a so jih tudi ujeli. Listi poročajo, da bodo ujeti uradniki morali snažiti ulice tistih mest, ki naj bi jih bili upravljali.

Izdani izdajalci.

Kodanj, 9. septembra. Presenetljivi uspehi bolgarsko-nemških čet v Dobrudži in ker so izostala ruska ojačenja, so Rumene razljutili proti Rusiji, ki ji očitajo, da je izdala Rumunijo. Namesto obljubljenih znatnih vojaških pomoči je došel v Rumunijo le neznaten rusko-srbski ekspedicijski zbor; rumunska armada, ki je s pritrdilom Rusije vpadla na Sedmograško, je zašla v zelo nevaren položaj. Značilno je, ker so v mnogih rumunskih mestih zborovali po krajnih oblastvih dovoljeni shodi proti vojski, ker niso hoteli itak razburjene prebivalstva še bolj dražiti.

Izmena poslanikov.

Dunaj, 19. septembra. Rumunski poslaniki iz Dunaja, Berlina, Sofije in Carigrada so sedaj na otoku Rügen in čakajo na dovoljenje za odhod, ki se jim bo dalo v tistem trenutku, ko bodo Rusi našim poslanikom v Torneji dovolili prehod čez mejo.

Stockholm, 19. septembra. (K. u.) Avstrijski in bolgarski poslanik v Bukareštu sta od ruske strani dobila dovoljenje za odhod in bosta z osebo poslanistev in konzulatov v Rumuniji došla na Švedsko.

Boji v Macedoniji.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 18. septembra. Uradno:

Združene rusko-francoske sile so napadle včeraj naše postojanke pri Florini. S protinapadi smo odbili vse sovražne napade.

Odbili smo tudi sovražne napade na višino Kajmakalan.

V dolini Moglenica navaden ogenj s topovi in s puškami.

Slaboten topovski ogenj v Vardarski dolini.

Na vznožju Belašice planine smo napadli prednje oddelke Italijanov pri vaseh Matnica, Gornji poroj in Dolnji poroj; ujeli smo pet častnikov in 250 mož 62. pešpolka in zaplenili dve strojni puški.

Ob Strumi neznačni boji med naprej potisnjenimi oddelki pehote.

Na egejski obali je mirno.

Sovražni letalci so obstreljevali vas Pravišta.

Sofija, 19. septembra. Uradno: Živahni boji za Florino trajajo dalje. Vsled naših protinapadov so se zrušili vsi napori sovražnika, da bi vzel višino Kaimakalan.

Na Moglenica nižini in na obeh straneh Vardarja slaboten ogenj s topovi; na slemenih Belašica Planine so pregnale naše patrulje sovražnika in zavzele vasi Sugovo, Matnica, Gornji in Doljni Poroj.

V imenovanih vaseh smo dobili veliko materiala, ki ga je popustil sovražnik.

V Doljnem Poroju so popustili Italijani 200 pušk.

Na bojni črti ob Strumi in ob egejski obali nič posebnega.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. septembra. Veliki glavni stan:

Novi boji so se razvili v kotlini pri Florini.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Srbsko uradno poročilo.

Solun, 16. septembra. Naše čete so napadle bolgarske oddelke v smeri proti Florini in se polastile sovražnih glavnih postojank na Malka Nidže in Malka Reka. Armada generala Bojadževa se v neredu umika proti Bitolju. Srbi so ugrabili veliko ujetnikov in zaplenili 29 topov različnega kalibra, katere smo obrnili proti Bolgarom in jim zadali ogromne izgube.

17. septembra. Včeraj smo nadaljevali svoje napade na ozemlju Moglena. Sovražnik je tam zelo močan. Tudi je treba preplezati pravcate skalnate stene. V smeri proti Florini je položaj dober. Zaplenili smo nadaljne topove in strojne puške kakor tudi zaloge municije. Naše izgube so lahke, sovražne znatne.

Francozi v Florini.

Pariz, 19. septembra. (Kor. ur.) Uradno: Srbski oddelki so v enem samem naskoku vzeli močno utrjeno prvo bolgarsko črto na grebenu Kaimakalan. Protinapad smo popolnoma odbili. Severozapadno od Ostrovega so šli Srbi čez reko. Srdit boj, ki je trajal cel dan 17. in naslednjo noč, je prinesel na fronti Rožna—Florina francosko-ruskim četam sijajno zmago. Florino so Francozi osvojili in popolnoma zasedli. Sovražnik se v neredu umika proti Bitolju nazaj.

Grki izpraznili Korico.

Lugano, 19. septembra. Atenski list »Hestia« poroča, da sta 9. t. m. bolgarski in nemški častnik naznanila v Korici, da se mora mesto zasedati, nakar je grška posadka dobila iz Aten povelje, da izprazni mesto.

Dober plen kadilcem v Kavali.

Bern, 19. septembra. (K. u.) »Temps« poroča: Bolgari so v Kavali zaplenili med drugim tobak vreden 150 milijonov frankov.

Izjava grške vlade.

London, 19. septembra. (K. u.) »Times« poročajo iz Aten z dne 17. t. m.: Zunanji minister je včeraj objavil od ministrskega predsednika podano izjavo, da prevzame vlada, ki je sestavljena iz parlamentarnih članov, nasproti deželni popolno odgovornost za svoja dejanja in da sprejme junjsko noto entente v istem duhu kot jo je sprejel svoječasi ministrski predsednik.

Nova grška vlada.

London, 18. septembra. (K. u.) Reuter poroča: Angleški diplomatični krogi bi bili le tedaj zadovoljni z novo grško vlado, če bo samo poslovna in ne politična. To je tem bolj potrebno, ker so zavezniki v znani noti, katero je Grška sprejela v celoti, zahtevali, da se mora za slučaj odstopa Skuludisove vlade poskrbeti, da bo vsako novo ministrstvo zgolj poslovno. O novi vladi še ni znanega dovolj, da bi se moglo presoditi njene tendence, pa je vendar že neko neomajno čustvo, da je vlada bolj politična kakor poslovna. Z ozirom na kočljivo razmerje med Grško in entento je pač upati, da se ta točka pojasni čimprej.

Grški zunanji minister sprejel poslaneke.

Atene, 16. septembra. (K. u.) Novi zunanji minister je sprejel obisk in čestitke vseh diplomatskih zastopnikov, razun onih entente.

Samo en sam grški minister prijatelj Angležev.

London, 18. septembra. (Kor. urad.) »Daily Telegraph« poroča, da je v novem grškem ministrstvu samo naučni minister Kanaris prijatelj Angležev. Skoro vsi ministri so prištaši Teotokisa, prijatelja Nemčije, ki šteje komaj 40 poslancev.

Drobne grške vesti.

»Matin« poroča, da je nova grška vlada zahtevala od Nemčije, da ji vrne 4 armadni zbor.

Polkovnik Drossopulos je zahteval potni list. Angleški uradnik mu ga ni hotel dati. Polkovnik pokliče na pomoč 25 stražnikov. Angleški uradniki so potegnili revolverje. Polkovnik je silil k angleškemu poslaniku, ki ga je končno res sprejel. Ni še gotovo, ali bo Angleška zahtevala opravičilo.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 19. septembra. Uradno: Na Krasu je bilo včeraj mirnejše, ker je očitno izrabljena napadalna moč tistih italijanskih čet, ki so se nahajale v boju. Odbili smo osamljene sunke sovražnika.

Topovski ogenj je bil popoldne več ur zelo ljut, posebno v južnem odseku planote, kjer se je odlikoval od začetka bitke pešpolk št. 102 s hrabro vztrajnostjo.

Pri Bovcu in na pobočju Fassanskih alp so odbile naše čete več napadov slabjših oddelkov.

Namesnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Naš četovodja Kiss sestrelil laški Caproni. Dunaj, 19. septembra. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

Dne 17. septembra so na italijanski bojni črti letalci na obeh straneh živahno delovali.

V Adiški dolini je sestrelil vojni pilot četovodja Kiss po ljutem zračnem boju Caproni letalo, ki je padlo pri Chizzola južno od Morija močno poškodovano. Četovodja Kiss je premagal že drugo sovražno veliko bojno letalo.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 16. septembra. Uradno: V Suganski dolini smo včeraj gladko odbili napade malih sovražnih oddelkov na naše postojanke med potokom Coalpa in Mavro. V fleimski dolini (Avisio) so naši vrli alpini bataljona Monte Rosa splezali po strmih skalah severovzhodno od Cauriola in osvojili postojanko na višavi 2318 m. Posadko, tirolske gorske čete, smo večinoma razkropili. Okoli 100 mož je ujetih.

Pri potoku Felicon (Boite) je sovražnik poskušal nov napad na naše postojanke na vrhu Forame, bil pa je z izgubami odbit. Na julijski fronti pri Plaveh in vzhodno od Gorice živahno delovanje artiljerije. Na kraški planoti je naša pehota nadaljevala svoje napade na sovražne postojanke vzhodno od Dola. Na levem krilu je osvojila od sovražnika močno zasedeno višino Grad. Dalje južno pri Lokvici in vzhodno od Opatjega sela smo v sijajnem bajonetnem napadu vzeli obsežne zakope in ujeli 1077 mož, med njimi kakih 20 častnikov.

Naši letalci so včeraj z vidnim uspehom metali bombe na železniške naprave pri Komnu in se vrnili nepoškodovani.

17. septembra. V Suganski dolini med potokoma Colba in Maora smo zadali v bojih 14. t. m. sovražniku zelo težke izgube. Nad 100 avstrijskih mrličev kmo pokopali dozdej. Sovražnika smo vrgli na desni breg Brente, nakar je živahno obstreljeval naše postojanke levega krila vzhodno od potoka Maora. Tri napade sovražnika, ki so sledili, smo odbili. V ozemlju Cauriola (Fleimska dolina) so razširili naši alpini 15. t. m. osvojene postojanke in jih utrdili. Ujeli so 32 mož in zaplenili tri strojne puške, dva metala min in veliko pušk s strelivom. V zgornjem Degano (zgornji Taljament) izredno ljuto delovanje sovražnega topništva. Blizu prelaza Volalala je padlo nad 2000 krogel raznega kalibra. Naše čete so vzdržale neomajane najbješnji ogenj.

Na julijski bojni črti se je ponovil včeraj topovski dvoboj posebno na bovski kotlini, kjer je vdrla naša pehota v sovražne postojanke na Rombonu, Javorščku in na Vršču.

Na Krasu so naše čete s ponovljenjo odločnostjo povzele boj proti sovražnim postojankam, ko so odbile nočne protinapade. Po boju, ki se je bojeval najljuteje na obeh straneh, so osvojile naše čete močne utrdbe in ujele do 800 mož, med njimi 20 častnikov. V minuli noči je vrgla sovražna skupina letal 12 bomb na Mestre; nobene smrtnih žrtve, le nekaj škode na blagu.

Nad kobariško kotlino smo sestrelili v zračnem boju sovražno letalo; en letalec je mrtev, drugega smo ranjene ujele.

Laško časopisje o bitki na Krasu.

Lugano, 19. septembra. (Kor. ur.) Italijanski listi obsegajo v svojih zelo dolgovernih veliko prikrivajočih poročilih s kraškega bojišča pohvalne besede o moči in o genialnosti avstrijskih obrambnih čet, ki so bile zgrajene v nekaterih tednih, dalje o ljutosti, metodi in o dobrem zadevanju sovražnih topov in o urejenem dohodu zadostnih ojačenj sovražniku, ki je z mogočno osebnostjo odločnostjo v boju vzdržal celo dolgotrajni in siloviti ogenj italijanskih topov, katerih krogle radi dežja in blata ve-

činoma niso razpočile. Pričakujejo, da se bo bitka nadaljevala.

Tittoni za vojsko že 1. 1908.

Lugano, 19. septembra. Poslanec de Marinis je objavil v neapeljskem listu »Roma« doslej neznano podrobnost, ki naj kaže, da je Italija bila že za časa bosanske aneksije prešinjena odločne in dejanske sovražnosti proti Avstriji.

Tednji zunanji minister je, kakor pravi de Marinis, pri sestanku v Desio takratnemu ruskemu zunanjemu ministru Izvolskemu dejal: »Hočete vojsko, no dobro, jo pa napravimo. Italija bo napela vse sile, da bo izpolnila svojo dolžnost. Mi bomo skupno z Rusijo napovedali Avstriji vojsko.«

Izvolski ni šel v to, ker je Rusija še-le pred kratkim prestala vojsko proti Japonski in sta Francoska in Angleška vojsko odsvetovali.

Spominska plošča za Battistija.

Lugano, 13. septembra. (K. u.) Laški listi poročajo, da so mramornato ploščo, na kateri je grb s »Palazza di Venezia« odstranili in jo izročili španskemu poslanstvu. Spominska plošča za Battistija, ki jo bodo odkrili jutri, ni na »Palazzo di Venezia«, kakor so prvotno nameravali, marveč palači nasproti na neki zasebni ogelni hiši trga in Corsa.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala bavarškega kraljeviča Rupprehta.

Ob Somme pod vplivom slabjšega vremena nobenih večjih bojov, a topništvo je kljub temu deloma zelo ljuto delovalo.

Vzhodno od Ginchy in Combles smo prepustili nekaj popolnoma razstreljenih jarkov sovražniku; odbili smo delne napade pri Belloy in pri Vermandovillersu.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Na levem bregu Moze je prišel neki francoski napad na zahodnem slemenu »Mrtvega moza« začasno v neki naš jarek.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Angleško uradno poročilo.

18. septembra. Pri Ginchy je padla močna nemška utrdba, ki ji pravijo Viereck, katera se je držala dozdej nasproti vsem našim naporom; naše črte smo zato potisnili naprej v obsegu ene angleške milje za tisoč jardov. Zaplenili smo 7 strojnih pušk in ujeli veliko sovražnikov. Od 15. t. m. dalje smo še zaplenili: 5 težkih havbic, 2 poljska topa, 6 možnarjev in več strojnih pušk. V zadnjih 24 urah smo ujeli nad 500 Nemcev.

Angleži poslali novo armado na evropsko celino.

Basel, 19. septembra. »Baseler Nachrichten« poročajo iz Londona: »Daily Express« poroča, da bodo Angleži prepeljali na evropsko celino na več kot 100 parnikov novo angleško armado.

Vojni svet v Londonu.

Genf, 19. septembra. »Matin« poroča iz Londona: Zbral se je nov, velik vojni svet, ki se ga udeležujejo ministri, načelnik generalnega štaba in člani admiralnega sveta.

Francoski častniki pobegnili.

Amsterdam, 19. septembra. (K. u.) Na otoku Ork v jezeru Zuid internirani francoski častniki, so pobegnili.

Ponesrečen letalec.

Bern, 19. septembra. (K. u.) »Petit Parisien« poroča, da je pri nekem poskusnem poletu z novim strojem padel avijatik Simon na tla.

Poljske vesti.

Kaj ponujajo Rusi Poljakom! »Kuryer Warszawski« posnema po »Russkojem Slovu«: Poljsko vprašanje tvori še vedno predmet razprav in debat ruskega časopisja in ruske javnosti. Ruski državni tajnik Križanovski je sedaj po naročilu enega dela ministrov izdelal projekt avtonomije »Rusko Poljske«. Zanimivo je, kako si Rusi predstavljajo bodočo avtonomijo Poljske. Projekt sloni na sledečih principih: 1. Ustanovi se »Kraljestvo Poljsko« z lastno postavodajalno zbornico. — 2. Vprašanja, ki imajo značaj splošno državni in ki so združena z interesi vseh ruskih podanikov, tedaj tudi Poljakov, imajo biti reševana potom splošno-državnih postavodajnih institutov, t. j. duma in gosposka zbornica. Vsa lokalna vprašanja rešuje poljska zbornica. — 3. Zunanja politika, armada, denar, pošta, železnice — pripadajo k splošno državni instituciji. — 4. Državni jezik »Kraljestva Poljskega« je poljski jezik. Sodišče, šola — poljske — toda ruščina, domača zgodovina, letopisi, evropska istorija in

zemljepisje imajo biti predavane v splošno državnem jeziku (obščemperskom). — 5. V stolici Poljske stanuje namestnik ruskega carja. — 6. Poljsko kraljestvo ima svojo lastno državno blagajno, katera dobiva samo v slučajih, ki se tičejo splošno-državnih koristi, kot n. pr. v slučaju zunanjega posojila itd. direktive od splošno državne blagajne in je podvržena tudi njeni kontroli. — 7. Kraljestvo Poljsko ima pravico vsvarjati z dovoljenjem splošno državnih institucij nove monopolne in nalagati davke. — 8. Pravno razmerje narodnih manjšin, ki stanujejo sedaj na Rusko Poljskem, ima biti urejeno potom zakonodaje bodočega kraljestva. — Vprašanje meja bodočega avtonomne Poljske ni tu omenjeno. Ta projekt se predloži ruski dumi in gosposki zbornici.

Poljski pomožni zbori.

Dunaj, 19. septembra. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Na predlog vrhovnega armadnega poveljstva je cesar dovolil, da dobe poljske legije naslov »Poljski pomožni zbori« in da bodo primerno povečane. Legijam prideleni c. in kr. častniki bodo nosili uniforme legijonašev. Poljski legijonaški polki bodo smeli nositi narodne zastave.

Rusija in avtonomija Poljske.

Dunaj, 19. septembra »Russkoe Slovo« poroča, da bo vlada objavila poročilo, da je car sankcioniral določbe o avtonomiji Poljske. Vsebinsko pa bodo objavili šele, ko na Poljskem ne bo več sovražnikov.

Nizozemska.

Haag, 19. septembra. (K. u.) Nizozemska kraljica je otvorila zbornico s prestolnim govorom, v katerem je izjavila, da hoče tudi v bodoče izvrševati dolžnosti, ki so vsled mednarodnega prava naložene nevtralni državi in da je trdno odločena neodvisnost države braniti proti vsakemu.

Pomoč našim beguncem!

Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani so darovali: Rafael Thaler, škofja Loka, kot zmagovalce v preferanci, 50 K; Marijina dekliska družba v Sori 11 K; Josip Bambič, župni upravitelj v Preloki, 7 K; Ivan Kranjec, prokurist barona Mayerja, Leoben, 100 K; dr. Gr. Pečjak, gimnazijski katehet v Ljubljani, 100 K; ženska Marijina družba v Trstu po preč. g. Fr. Justinu 413 K; dekliska Marijina družba v škofji Loki, 100 K; hotel »Union« po preč. g. Travnu, ravnatelju Zadrudne zveze, 100 K; slovenski in hrvatski mornari na Nj. Vel. ladi »Nadvojvoda Friderik«, 30 K; Franc Tiller, sodnik, Gornji grad, Juž. Stajarsko, 10 K; upravnstvo »Slov. Naroda« 6/9 50 K; hranilnica in posojilnica v Ptuj 500 K; neimenovani za begunce 50 K; Moč, Sodražica, 10 K; uprav. »Cvetice« v Kamniku po preč. g. patru Salvatorju 32 K; Adolf Loran, Ljubljana, 100 K; župni urad v Hrušici, Istra, 45 K; Stefan Jenko, Podgraje, 6 K; župni urad St. Lambert po preč. g. župniku Cudermannu 126 K 32 vin; preč. g. Avguštin Sinkovec, župnik v škofji Loki, 20 K; dr. Ivan Hubad, okr. zdravnik v škofji Loki, 22 K; Marijina družba v Dragatušu 40 K; dekliska Marijina družba po preč. g. Iv. Platša v Smarjah 12 K; župni urad v Hrušici, Materija, Istra, 89 K 70 vin; Gospodarska zveza v Ljubljani, enkrat 300 K, drugičkrat 500 K, skupaj 800 K. — Nadalje so še darovali: Josip Knaps, duhovnik, Draga pri Trstu, 20 K; Antonija Ručigaj, trgovka, Mengeš, 17 K; Josip Grašič, župnik, Beram, Pazin, 20 K; F. S., župnik, Sv. Ivan pri Trstu, 10 K; darilo po upravnstvu »Slov. Naroda« 2 K; županstvo Šmarje 100 K; Ivan Budkovič, trgovec v Semiču, 50 K; župni urad v Hrušici, Istra, 28 K; farni urad Mengeš 40 K. — Obloko so darovali: Antonija Hribovšek, Motnik; I. S. Sikot, Povir pri Sežani; Terezija Košir; Antonija Ručigaj, Mengeš; Justina Marchiolli, Lonjer; F. X. Souvan, Ljubljana; po preč. g. patru Salvatorju 3 bale blaga za obleke; M. Grašič, Polhov Gradec; gospa Heybal, Kamnik; Ivana Prezelj, Podlonki; trvdka Back & Fell, Ljubljana; Ivan Činkole, Ljubljana. — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani. — Ta vzgled dejanjskega domoljubja naj vzbudi tudi one, ki za ubogo begunce, naše rodne brate in sestre, še niso nič storiili. Vsak dar bo hvaležno sprejet!

Razne novice.

Obraz iz aluminija. Ameriški kirurg dr. Crile je nedavno obiskal francoski vojni zavod za obrazno kirurgijo blizu Bordeauxa. Tam je videl ozdravljenega vojaka, krepkega mladega moža, katerega mu so bili granačni drobci skoraj popolnoma odtrgali desno stran obraza pod očesom; dele nosu, lice in uho popolnoma, ravno tako velike dele zgornje čeljusti, celo spodnjo čeljust in vse spodnje zobe. Zdravniki so mu z veliko umetnostjo nadomestili raztrgane dele obraza. Kostni so deloma porabili ranjenčeve, v glavnem pa jih nadomestili z veleumetnim ogrođjem iz aluminija; tako celo spodnjo čeljust in zobovje. Seveda mora biti ogrođje dovolj močno, da ob znatnem pritisku, ki ga povzroča zvečenje, ne izgubi oblike. Ogrođje je potem prevlečeno z vosku podobno tvarino, na zunanji strani so pa manjkajoče dele obraza pokrili s kožo, ki so jo z drugih delov prenesli na obraz. Seveda pa ni bilo mogoče v ustih nadomestiti sluznic. A vsekakor je uspeh spričo strašnega spačenja, katero je povzročila poškodba, občudovanja vreden.

Kantinerka kupila grajščino. V vojski nekateri ljudje res jako obogate, in da je to istina, dokazuje dogodek, ki ga je pri-

nesel pariški list »L' Oeuvre«: Kantinerji delajo danes naravnost škandalozno denar in zato se ne bo nihče čudil, da je kantinerka nekega blizu Pariza se nahajajočega poletnega vežbališča kupila velik grad v Touraine. Ko bo imela cel milijon, bo baje prenehala s svojo obrtjo. — Res vse tako kaže, pripominja list, kakor bi vsi obrtniki v tej vojski prišli do blagostanja. Sedaj bi bilo prav in pravično, da bi ti obrtniki, kateri so že danes veliki bogataši, bili prisiljeni svojo obrt opustiti in jo izročiti onim, ki so doslej dosti prestali in pretrpeli pa poleg tega še — obubožali.

Jajce stane v Nemčiji 32 pf. (46 vin.). Čisti dobiček praške železarske družbe za lansko leto znaša 15.767.348 K (prejšnje leto 9.812.913 K). Dividenda bo 38%, to je 190 K za akcijo. Pač lep zaslužek.

Najnovejše iz Italije.

Zakaj so Lahi pričeli novo ofenzivo.

Curib, 19. septembra. Iz Rima poročajo, da je Italija pričela novo ofenzivo ob Soči vsled nujne zahteve zastopnikov entente, ker želita Francija in Anglija z italijansko ofenzivo razbremeniti ostala bojišča, na drugi strani pa vsled notranjih razmer v Italiji, kjer se splošno boje nove zimske vojske. Vlada se boji izbruhov laškega ljudstva, če se ne posreči priboriti važnih uspehov še pred zimo in če bi bila vlada prisiljena zastopnikom ljudstva sporočiti, da se bo zimska vojska za laško armado vršila v istih postojankah kot lani.

Za zavarovanje italijanskih mest proti zračnim napadom.

Rim, 18. septembra. (Kor. ur.) Mornariško ministrstvo razglašja z ozirom na nujne javne nasvete, da se je za varstvo italijanskih mest proti zračnim napadom že vse mogoče ukrenilo ter se je tako nevarnost omejila na najmanjšo mero. Poklicana mesta neprestano proučujejo vprašanje, kako izpopolniti obrambno tehniko.

Ententa nasproti Švedski ne bo odnehała.

Milan, 18. septembra. (K. u.) Glasom neke rimske vesti v »Corriere della Sera« se četverstranski razgovor ne bo zadovoljil z odgovorom Švedske na njegovo noto, marveč bo ponovil diplomatski pritisk, v danem slučaju pa tudi na lastno roko ukrenil v švedskih vodah odredbe, ki se bodo zdele Angliji potrebne za ostrejšo blokado proti Nemčiji in za zavarovanje prometa z Rusijo.

Dnevne novice.

+ 20. september. Danes se Slovenci spominjamo, da je ta dan leta 1870. verolomna Italija papežu ugrabila Rim; lansko leto so bili v tistih dneh vroči boji pri Bovcu, letos pa divja bitka na slovenskem Krasu. Papež je branil svojo pravico, mi branimo svojo pravico, oba imata istega sovražnika. Rimsko in tudi slovensko vprašanje še ni rešeno, toda papež še živi, slovenski narod še živi, kajti zavest in zaupanje v Božjo pravico drži verni narod slovenski pokoncu, da vneto brani svojo zemljo in z njo pravice habsburškega prestola. Danes so hoteli po Italiji praznovati zavzetje Trsta prihajajo danes v Rim poročila o kupih italijanskih mrličev na slovenskem Krasu. Dan 20. septembra je spomin na laška roparstva, zato danes zopet v zaupanju dvigamo oči k Njemu, ki vse dobro plačuje in vse hudo kaznuje!

+ Sv. oče ima lahko mrzlico. Stanje je boljše.

+ Poljski klub za sklicanje delegacij. Na krakovskem zborovanju bo »Poljski klub« zahteval sklicanje delegacij.

+ Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik Viljem Trtnik, uradnik ljubljanske hranilnice. — Viteški križec Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo je dobil vladni svetnik politične uprave na Kranjskem Gustav Kulovc. Isti red so nadalje dobili: šef-zdravnik zdravilišča Rdečega križa v Rogatcu, zdravstveni svetnik dr. Josip Simonitsch in ljubljanski mestni fizik sanitetni svetnik dr. Otmar Krajec in policijski nadkomisar policijskega ravnateljstva v Trstu dr. Josip Mlekuš. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil pisarniški oficijant policijskega ravnateljstva v Trstu Leopold Modic.

+ Imenovanje. Vodja zunanega ministrstva je imenoval okrajnega komisarja na Kranjskem dr. Leopolda Žužek za okrajnega nadkomisarja.

+ Proti pomanjkanju drobiža. Graška podružnica Avstro-ogrsko banke je obvestila časopise, da bo sprejemala banka odsele v plačilo tudi dele dvakronskih bankovcev (a največ le četrtino bankovca = 50 vinarjev) brez vsakega odtegljaja. Izrečno se zato povdarja, da je polovični dvakronski bankovec vreden 1 krono, četrti del dvakronskega bankovca pa 50 vinarjev.

— **Iz seznama izgub.** Inf. Bertoncelj Anton, 15. pp., 10. s., Selce, Kranj, 1889, mrtev (24./6. 1916); poddes. Blasiner, 15. pp., 10. s., Kostranjica, 1889, mrtev (19./6. 1916); lovec Gostiša Anton, 2. tir. ces. lov. polk, 22. s., Aržiše, 1891, mrtev (27/5.—10./6. 1916); lovec Hausenbach Franc, 2. tir. ces. lov. polk, 13. s., Slemen, Maribor, 1875, mrtev (27/5.—10./6. 1916); inf. Landegger Alojzij, 15. pp., 9. s., Celje 1883, mrtev (19./6. 1916); inf. Podborsček Mihael, 1. dež. strel. polk, 9. s., Česnjice, 1896, mrtev (23.—30./6. 1916); inf. Vitič Stefan, 15. pp., 10. s., Ptuj, 1878, mrtev (19./6. 1916).

Zakasnela pošta od vojnih ujetnikov v Rusiji. Iz odbora Rdečega križa za vojne ujetnike se javlja: Ker je Rumunija v vojnem stanju, in se mora pošta iz Rusije vsled tega pošiljati po ovinku, je bil del pošte vojnih ujetnikov zadržan v ruski etaoni službi ali pa na Rumunskem. Lahko se torej zgodi, da ne bodo svojci vojnih ujetnikov nekaj dni nobenih poročil prejeli.

— **Diplome za pospeševalce vojne posejila.** Po najvišjem odloku bo finančno ministrstvo dajalo umetniško izdelane diplome vnetim pospeševalcem podpisovanja vojnih posojil.

— **Cunje.** Kdor ima starih cunj, obleke ali vrvi in odpadkov blaga vsaj 10.000 kg, mora zalogo naznaniti do 1. oktobra t. l. komisiji za cunje, Dunaj I. Seizergasse 1.

— **O uravnavi prometa s sirovo maslo.** Iz izdelki iz masla in z jedilnim oljem je ravnokar izšel ukaz deželnega predsednika, ki določa občine, v katerih se smejo ta živila oddajati proti uradnim izkaznicam. Več jutri.

Nabirajte žiri. Ker je tolika težava za masčobo in prešičja močna krmila, bi bilo zelo pametno, da se takoj prične z nabiranjem žira. Bukev je povsod, posebno na samem stoječa drevesa, dobro obrodi. Iz tega semena se prideluje dobro olje. Seme pa že zdaj odpada. Stvar je nujna.

— **Zupanstvo na Kranjskem naznaja »Kranjsko deželno mesto za krmila«.** da dobi tekom tega tedna potrebne tiskovine, na katere se bodo vpisavala naročila na otrobe in druga krmila za posameznega gospodarja.

S Kosovega polja pošiljajo slovenski železničarji slovenskim dekletom in pa vsem Slovencem, ki stoje na braniku domovine, pristrčne pozdrave: Jožef Johann in Čevo Mihael, Hudajužna na Goriskem.

— **Za vojne kurata** je imenovan č. g. Bogdan Lendovšek, kaplan v Vojniku pri Celju.

— **Požar.** V Gorenjem Logatcu je dne 18. t. m. zjutraj izbruhnil požar, ki je upepelil hišo in zraven stoječe gospodarsko poslopje posestnika pri »Slavčevih«. Škoda je precejšnja in se le deloma krije z zavarovanjem. Žrtev na ljudeh ni bilo. Gorelo je skoraj celo dopoldne istega dne.

— **V katoliško cerkev** je bil sprejet dne 20. avgusta t. l. 15letni protestantovski mladenič Rihard Rapoš iz Prevalj na Koroškem. Pri slovesnem obredu so bili ljudje do solz ganjeni.

Kazni zaradi šolskih zamud. Štajerski deželni šolski svet je izdal na vsa šolska vodstva in na vse okrajne šolske svete odlok, v katerem se določa, da šolska oblast ne sme kaznovati staršev ali postavnih varuhov šolo obiskujočih otrok zaradi šolskih zamud, če niso bili dotični starši ali varuhi poprej pravočasno opominjeni, da morajo svoje otroke pošiljati redno v šolo. Nadalje se določa, da morajo biti vsi tozadevni opomini dostavljeni strankam dvakrat v mesecu, in sicer 3. in 18. vsakega meseca.

— **V ozemlju Poljske, zasedenem po avstro-ogrskih četah,** so se otvorili za zasebni poštni promet c. in kr. etapni poštni in brzojavni uradi: Jedlinski, Ivaniska na Poljskem, Ozarów, okrožje Opatow na Poljskem, Nowy Konezyn in Widawa. — Pošiljati se smejo na imenovane urade: dopisnice, odprto predana pisma, tiskovine (časopisi), blagovni vzorci in zavitki brez označene vrednosti do 5 kg; od teh uradov: dopisnice, odprta pisma, tiskovine (časopisi) in blagovni vzorci.

— **Zapuščena nevesta** zadavila otroka. Delavka Josipina Hudovernik iz št. Andraž pri Šoštanjcu je imela ljubzensko razmerje z delavcem Jernejem Štrukl. Štrukl ji je obljubil zakon, držal pa ni te obljube ampak je poročil neko drugo. To je tako delovalo na zapuščeno nevesto, da je svojega otroka, ki je prišel te dni na svet, takoj po porodu zadavila. Morilka je izročena sodišču.

— **Slovensko kat. delavsko društvo na Jesenicah** je poslalo deželnemu odboru 513 K čistega dobička od društvene prireditve, od katerih se je polovica odkazala skladu za nameravani deželni zavod za slepe, polovica pa skladu za vdove in sirote padlih vojakov. Bog plača.

— **Tudi starost ne valja vedno na poboljšanje človeka.** Janez Miklavž, 73 let star, samski delavec iz Zirov, ima žalostno preteklost; bil je 24 krat in sicer 1 krat zaradi ropu, 6 krat zaradi tatvine, potem zaradi izsiljevanja, go-

ljufije in raznih drugih prestopkov predkaznovan. Vsega skupaj je presegel 15 let, 9 mesecev in 5 dni v ječi, a vse to ga ni pripravilo na pravo pot. Letos dne 7. julija je v Brebovnici pri Trati vlomil v zaklenjeno hišo št. 19 ter tu ukradel tam stanujočema sestrama Elizabeti in Mariji Fik več ženske obleke, 2 para čizem, 6 m platna in en nož v skupni vrednosti 227 K. Vprašan pred sodiščem, zakaj je to storil, se je na kratko odrezal, da zato, ker ni imel denarja. Za kazen je dobil pod drugo leto težke ječe.

Ljubljanske novice.

Ij Včerajšnja izjava podžupana dr. Trillerja v občinskem svetu je našla mnogo odobravanja tudi na klopih S. L. S., ker povdarjala je ono, kar vsi v Ljubljani iskreno želimo, najnatanejšo kontrolo pri razdeljevanju živil. Navezani smo drug na drugega, zato mora izginiti, ako hočemo vztrajati, vsak razloček med višjimi in nižjimi. »Enaka pravica za vse« je rekel g. podžupan. To mora biti dejanje! Upamo, da se bo razdeljevanje še primernejše uredilo. Občinstvo pa naj tudi samo skrbi za red. Vsak nedostatek naj brez ozira javi uradu za pritožbe na magistratu. Nekaj, zadnji čas klubu obč. svetovalcev S. L. S. doslihi pritožb, bq klub predložil naravnost aprovizacnemu odseku, glede katerega seve še vedno vstrajamo na stališču, da bi bilo prav, da bi se pomnožil z nekaterimi strokovnjaki izven obč. sveta. Res je, da radi tega skoro gotovo ne bomo dobili več živil v Ljubljano, ampak gre za to, da se utege tako marsikaj bolj praktično urediti ne le glede dobav, ampak tudi glede kontrole. Člani aprovizacnega odseka bi morali vedeti namreč za vse, ker so občinstvu za vse odgovorni.

Ij Urad za pritožbe na magistratu je odprt od 3. do 5. ure popoldne.

Ij Za tečen kruh! Včeraj je nekdo prinesel v uredništvo v mestni pekarni v Gradišču kupljen kruh, ki ni bil užiten. Bil je premalo pečen. Treba bo obračati več pažnje, da se dobro blago za peko, pri zmesi in peki ne pokvari. — Zadevo izročimo aprovizacnemu odseku.

Ij Upokojen je bil včeraj v tajni seji obč. sveta mestni rač. revident Janko Svetlin. Vložil je prošnjo, naj se ga upokoji, ker ga boli roka. V pokojnino se mu je k 21 službenim letom prištelo še 10 let. Zadnji čas je bil zaposlen tudi pri aprovizaciji. Njegovo mesto se razpiše internim potom.

Ij Imenovan je bil v včerajšnji tajni seji za magistratnega komisarja dr. Janko Vrančič.

Ij Obrtne koncesije. V tajni seji občinskega sveta je bilo sklenjeno: Dovolj se prenos gostilniške koncesije Marije Živic s Tržaške ceste št. 4 na Rimsko cesto št. 17. Ne odobri se prenos gostilniške koncesije Alojziji Zupančič na Žabjek št. 7. Jožefu Olupu se ne dovoli prenesti Jos. Bahovecovo gostilniško koncesijo na svojo hišo, pač pa jo lahko vzame v zakup.

Ij Oddaja moke pri mestni aprovizaciji. Za moko naj se zglase v petek dne 22. t. m. trgovci in mokaerji iz Ljubljane, v soboto dne 23. t. m. okoliški trgovci, v ponedeljek dne 24. t. m. pa peki; vselej ob 1/9. uri zjutraj na mestnem magistratu, bivša Galletova hiša, I. nadstropje, mestna posvetovalnica.

Ij Umrl je v Spodnji Šiški g. Leopold Zlebnik star 23 let.

Ij Ali je to prav? Iz občinstva se nam piše: »Ne vemo, kako more prodajati trgovec Soklič v Trnovem kruh mestne pekarnice v Zojzovi hiši in sicer kruh, ki se tam prodaja po 68 vinarjev — po 80 vin. Te dni sem ondi kupil tale kruh, katerega Vam pošiljam.« — Besedo bo imel aprovizacni odsek.

Ij Gobe na trgu. Danes dopoldne so deželani prinesli na trg toliko različnih gob, največ jurčkov, kakor še nikoli letos. Jurčki so bili lepi, črni, zelo mnogo jih je bilo za vlaganje, drugi pa za sušiti in sproti porabiti. Kupcev je bilo okrog košev vse polno, a jih je mnogo ostalo le gledalcev, ker so bile previsoke cene.

Ij Draginja z gobami. Zadnje dni imamo na trgu precej raznih gob, posebno pa liščik in jurčkov. Vse je pa zelo drago. Včasih se jih je dobilo za 20 vin. že za malo kosilce, danes pa je veljal srednji jurček 24—30 vin.

Ij Ne skoči s tramvaja! 46letna soproga slikarja Katarina Vižina, stanujoča v Florijanski ulici, je skočila prežudoj na Karlovski cesti s tramvaja. Pri skoku je padla in si zlomila levo nogo.

Ij C. kr. posredovalnica za delo vojnim invalidom na Kranjskem, deželni urad Ljubljana. Iščejo se: 1 hlapec, 1 kovač, 1 drogist, 1 voznik, 2 vrtnarja, 1 čebelar, 1 lasničar, 2 čevljarja, 2 krojača in več poljskih delavcev. C. kr. posredovalnica se nahaja v ravnateljski pisarni c. kr. državne ebrtne šole, Gorupova ulica št. 10/1,

vrata 33. Uradne ure od 9. do 11 in od 3. do 5. ure.

Priloge novice.

Slovenski goriski begunci na štajerskem. Štajerski deželni odbornik dr. Verstovšek je že opetovano posredoval glede slovenskih goriskih begunccev v Gradcu in na Dunaju. Slovensko kmetsko ljudstvo namreč bi na Spodnjem štajerskem včasih rado sprejelo pod sireho slovenske begunce, ki so poljedelci, veliko raje kot žide, ki ne delajo in s katerimi se ne razumejo naši ljudje. Žide bodo v kratkem odpoklicali čisto iz kmetov, kar je edino pravilno. Prihodnje leto bode posebno malo delavskih moči na deželi. Zupani naj poizvedujejo, koliko hiš v občini bi sprejelo begunce iz Gorice, napravijo vlogo na deželni odbor goriski in pošljejo to vlogo odborniku dr. Verstovšku, ki bode nadalje posredoval. Na ta način bi dobili na Spodnji štajer dovolj delavskih moči in ustregli bi slovenskim Goričanom, da pridejo iz barak na deželo. Skrbelo se bo, da se pošljejo poljedelci, ki so navajeni kmetškega dela, cziroma kmetice. Te prošnje pa se morajo vložiti, ker se ne doseže lahko, da bi se oddajali begunci iz barak na posamezne gospodarje.

Preskrba vode v Trstu. 18. t. m. zvečer se je vršila v Trstu pod namestnikovim predsedstvom konferenca glede preskrbe vode. Navzoči so bili zastopniki vseh javnih oblasti, tehnični poročevalci in zdravstveni izvedenci; h konferenci je bil med drugim povabljen tudi dr. Vilfan. Sklenili so, da se mestu na vsak način preskrbi zadosti zdrave pitne vode ter se v najširšem obsegu zadovoljijo opravičene želje prebivalstva. Izvršitev te naloge je namestnik poveril posebnemu ožjemu odboru zdravstvenih funkcionarjev in strokovnih izvedencev. — Mestna oblast je pozvala vse lastnike vodnjakov in kapnic, da jih tekom 24 ur naznanijo pristojni oblasti.

Za kurata goriskih begunccev v Mariboru je imenovan č. g. Karl Piculin, župni upravitelj pri sv. Ignaciju v Gorici. — Med begunci v Mariboru se je mudil te dni deželni glavar mons. Faidutti ter obiskal med drugimi knezoškofa dr. Napotnika.

Goriško sodišče. Goriško okrožno in okrajno sodišče sta začasno ustavili svoje delovanje; predsedstvo okrožnega sodišča posluje tačas v Logatcu na Kranjskem. — Komensko okrajno sodišče je preneslo svoj sedež v Sežano.

Boviška hranilnica in posejilnica se nahaja, kakor se nam poroča, v Mödlingu pri Dunaju. Natančnejši naslov pa nam ni znan.

Begunca v smrti združena. Vincenzo Dugulin iz Gorjanskega št. 58., begunko pri svoji hčeri na Repentabru, je kap (kolp) do smrti zadela, ko se je povedalo, da mora v barako. Pred mesec dni je umrl v baraki na Gorjanskem njen mož.

Umrl je v goriški deželni norišnici v Kromerizu Josip Komel iz Gorice, 4. sept. pa Ivana Caharija iz Nabežine.

Smrtna kosa. V Vrtovinu je umrla Ivana Čermelj, stara 58 let. — V Trstu je umrl sedemletni Zvonimir Parčina.

Goriško deželno blaznico v Kromerizu je 10. t. m. obiskal goriški deželni glavar mons. Faidutti. Bolnikov je v zavodu 427, t. j. 215 žensk in 212 moških. Oskrbujejo jih trije zdravniki in 31 sestr. — Ob tej priliki je mons. Faidutti obiskal tudi tamnošnje furlansko otroško zavetišče.

Razna poročila.

Francosko uradno poročilo.

18. septembra ob 3. popoldne. Severno od Somme so osvojili Francozi vzhodno od Clerly jarke in so tam odbili sovražne protinapade.

Južno od Somme je izvedel sovražnik ponoči več protinapadov na sovražne jarke vzhodno od Berny in južno od Deniecourt. Nemci so tu trikrat besno napadali; vselej smo jih odbili s težkimi izgubami zanje. Francozi so vzhodno od Berny iznova napredovali; ravnotako na vzhodnih robih Deniecourt, ki je zdaj popolnoma obkoljen. Ujeli smo dozda do 1200 mož; zaplenili smo 10 strofih pušk. Ujetniki so izpovedali, da sta imela 10. nemška nadomestna divizija in 120. nemški nadomestni zbor izredno težke izgube. Dva bataljona 38. in 11. divizije je francoski topovski ogenj skoraj popolnoma uničil.

Z ostalih delov bojne črte se nič ne poroča.

Metropolit Szepticky živi.

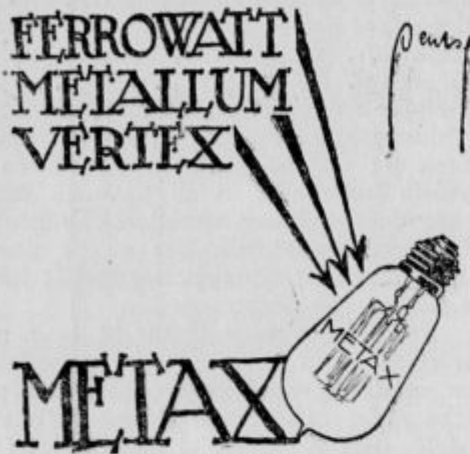
Stockholm, 19. septembra. (Kor. ur.) Iz zanesljivega vira izvem, da poročilo o smrti metropolita Szeptickega ni resnično in da metropolit živi.

Velika eksplozija pri Bukarešti.

Berlin, 19. septembra. »Lokalanzeiger« poroča z ruske meje: Iz še nepojasnjenega vzroka je zadnje dni zletela v zrak munijska zaloga v utrdbi Saint-Kapelle, ki spada k trdnjavi Bukarešt. Ubityh oziroma ranjenih je 74 vojakov. Sumijo, da gre za napad proti utrdbi. Vsled eksplozije je veliko utricnih zgradb uničenih.

Pogrešani vojaki.

Pogreša se Janez Mežik, 17. pp., 2. s., ki že ni pisal 20 mesecev; pojasnila prosi njegov oče Janez Mežik, Gozd št. 4, Kranjskagora, Kranjsko. — Pogreša se od bitke pri Janowka od 1. februarja do 31. marca 1915 pešec pešpolka št. 17 I/VI in 4/VI marškompanije Janez Gričar, rojen leta 1893 na Straži št. 3, občina St. Rupert, Dolenjsko. Njegova mati Marija Gričar Straža št. 3, pošta St. Rupert Dolenjsko ujudno prosi tovariše pogrešenega za gotova resnična poročila o usodi svojega sina. — Rad bi poizvedel za mojim bratom, ker je že dolgo časa ne vem nič o njem, služil je v Galiciji kot Gef. Matja Kerbavac k. k. Lir 5. 2. Feldkomp. doma je iz Istre, Rockpolje 28. p. Ro., rad bi poizvedel o njem, ker ne vem že od ruske ofenzive nič od njega. Kdo bi vedel kaj o njem naj mi blagovoli sporočiti na naslov, Johann Kerbavac, k. k. Ldt. a. a No 260/I Be-sestigungsgruppe des 3. korps.

Prodaja se radi odpotovanja po nizki ceni dobro ohranjene

moške obleke
abiturienta v Nunske ulici št. 19, pritrilje, od 2. ure popoldne dalje. 2225

Absolventinja trgov. tečaja

odličnjakinja, stara 18 let, večja vsega knjigovodstva, trg. računstva, korespondence, slovenske in nemške stenografije ter strojepisja, želi službe najraje v kakšni pisarni v Ljubljani. — Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2021.

Plačilna natakara

želi s 1. oktobrom boljšega mesta. — Naslov se izve v upravi pod št. 2192.

Proda se lepa kobilica

za ježo, stara 8 let. Ogleda se lahko vsak dan od 12. ure naprej Kolodvorska ulica 6.

2218

Pa Najvišjem pooblaščenju Njeg. ces. in kralj. Apost. Veličanstva.

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnoscristvene namene.

Ta denarna loterija ima 21.146 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitok znaša 200.000 kron.

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 5. oktobra 1916.
Srečka stane 4 krone. Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, po loterijah, trafikah, pri davčnih poštah, brzojavnih in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoni. Srečke se pošiljajo poštne prosto. Od c. kr. generalnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije). 2157

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84— za 100 kg brez vreč.
Rapsve tropine v ploščah po 76 K brez vreč & 100 kg.
Koruzna storžna melasa & 37— za 100 kg z vrečo vred.
Koruzne tropine v ploščah & 50— za 100 kg brez vreč.
Olupke sladkorne pese in vrečah po 50 kg & K 53— za 100 kg brez vreč.
Sladkorno krmno kila po 51.60 K za 100 kg z vrečama vred.

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi semena, ječmen, domačo in nemško deteljo, graščico in semensko koruzo za zeleno krmno.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze **kajrita, kalijevo sol, 8% kalijev, 19—20% mineralni in kostni superfosfat**, mešana gnojila, zlasti 14% žilindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10— & 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franco naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13.20 K & 100 kg z vrečo vred.

Odslej prodaja knjižico „Živinozrecl in vojna“ Katoliška Bukvarna.

Gospodarska zveza pa **nakupuje** tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

Poljedelske stroje, motorje, mlatilnice itd. naročajte le pri Gospodarski Zvezi.

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek, kumno in janež ter sploh vse deželne pridelke kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Isto tako tudi vsako množino raznovrstnih praznih sodov in vreč.

Prazne vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trg. firma J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko. — Istotam se kupuje po najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

Česplje in hruške

(tepke) za kuhanje vsako množino

kupi

Veležganjarna sadja

M. Rosner & Co.

LJUBLJANA.

Kneza Aversperga radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezona od 1. maja do 1. oktobra

Termalni-bazeni, posebne termalne kopeli, močvirne kopeli, itd.

Indikacije: revmatizem, protin, nevralgija (ischias) eksudati, posledice zlomljenih kostij, itd.

Prospekti brezplačno pri kopal. ravnateljstvu.

MODNI SALON.

Centenim damam priporočam svojo zalogo najnovejših klobukov. V zalogi novi žalni klobuki.

Odperto tudi v opoldanskih urah.
Cene priznane nizke.

Rozi Fabčič
Rimska cesta 6.

OREHOVE HLODE

kakor tudi

Črešnjave, hrušave, javorjeve ter jesenove

1839 kupujem po najvišji dnevni ceni.

Ponudbe na naslov: **Jos. Kralj, Ljubljana** Franca Josipa cesta št. 7.

Dražbeni oklic.

Dne 29. septembra 1916 dopoldan ob 9. uri pridejo v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 24 nastopni predmeti na prostovoljno javno dražbo: Razno perilo, hišna in kuhinjska oprava, obleke, en pianino in ena pisalna miza.

C. kr. okrajna sodnica v Ljubljani, oddelek I.,
dne 18. septembra 1916.

Christofov učni zavod v Ljubljani

vpisuje ves september vsak dan od 12. do 3. ure pop. v Sodni ul. št.1.

Začetek šolskega leta in otvoritev dnevnih kurzov ter kurzov za jezike dne 2. oktobra 1916. ob 8. uri zjutraj. — Večerni tečaji za kontoriste, kontoristinke, prodajalke, vajence, vajenke itd. otvorijo se tudi dne 2. okt. 1916 ter se vrši vpisovanje v te kurze ves september vsak dan ob vsakem dnevnem času. — Šolnina zmerna. — 2009

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) razpisuje za šolsko leto 1916/17

ustanove

1. za visokošolce:

- a) **Dr. Franc Rapočeve** devet po K 300,
b) **Posojilnice** dve po K 300;

2. za obiskovalce

- a) **C. kr. drž. obrtne šole v Ljubljani** eno v znesku K 300,
b) **Slovenske trgovske šole v Ljubljani** eno v znesku K 280.

Pravico do ustanov pod 1. imajo dijaki slovenske narodnosti (za Rapočeve ustanove posebno iz mariborskega in šoštanjkega okraja).

Prošnjam je treba priložiti krstni list, oziroma domovnico, spričevalo uboštva ter spričevala o izpitih in indeks.

V teh prošnjah naj se tudi omeni, ako že dobiva prošnjik drugod kako podporo, ter se naj tudi navede študijski semester.

Prošnjam za podporo pod 2. se mora priložiti domovnica ali krstni list ter zadnje šolsko spričevalo. Pri razdelitvi se bode oziralo v prvi vrsti na prošnjike iz mariborskega okraja.

Vse prošnje je vložiti do 20. oktobra 1916 pri Posojilnici v Mariboru (Narodni dom).

Ravnateljstvo.

OBVESTILO.

Dne 17. septembra 1916 se je izžrebalo zadnjih 40 delnic »Prvega Narodnega doma v Rudolfovem« in sicer:

fol.	2 pag.	1	fol.	55 pg.	33	fol.	142 pg.	125
"	3	1	"	56	34	"	143	126
"	4	2	"	58	36	"	153	134
"	5	3	"	65	43	"	156	137
"	9	6	"	66	43	"	162	143
"	14	6	"	69	46	"	167	148
"	23	9	"	83	58	"	173	154
"	32	14	"	88	63	"	174	155
"	40	21	"	102	77	"	178	159
"	41	21	"	107	90	"	183	164
"	42	21	"	108	91	"	188	169
"	46	26	"	133	117	"	192	173
"	48	27	"	141	124	"	196	2
"	54	32						

Ker so sedaj vse delnice izžrebane, pozivljajo se gg. delničarji, da vpošijejo svoje izvirne delnice v izplačilo »Narodni čitalnici v Novem mestu« v teku treh let, torej najkasneje 17. septembra 1919.

V Rudolfovem, dne 17. septembra 1916.

Likvidacijski odbor delniške družbe
»Prvi Narodni dom v Rudolfovem«.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. s. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173,490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48,732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življensko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoni in poštne prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezle cesta št. 12.

ALOJZIJA SKOK

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskrenoljubljena, dobra in pridna hči, oziroma sestra in teta, gospodična

po dolgi mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne ranjke se vrši 21. septembra ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Mengšu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Mihaela.

Blago pokojnice priporočamo v molitev in blag spomin.

V Mengšu, dne 19. septembra 1916.

2221

Rodbine Prezelj-Skok-Sirc.